

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2019.6.18.
COM(2019) 285 final

**A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A
TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A
RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK**

**Összefogás az energiaunió és az éghajlat-politika terén – A tiszta energiára való átállás
feltételeinek megteremtése**

{SWD(2019) 212 final} - {SWD(2019) 213 final}

1. BEVEZETÉS – AZ INTEGRÁLT NEMZETI ENERGIA- ÉS KLÍMATERVEK SZEREPE

Az Európai Unió elhivatott amellett, hogy teljesítse kötelezettségvállalásait: az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentését és a polgárai számára biztonságos, megfizethető és fenntartható energia biztosítását. A miénk az első olyan nagy gazdaság, amely jogilag kötelező érvényű keretet hozott létre azzal a céllal, hogy teljesítse, sőt túlteljesítse a Párizsi Megállapodás értelmében tett ígéreteit. A Bizottság javaslatai alapján olyan ambiciózus jogalkotási keretet fogadtunk el 2030-ra, amely egy előrettekintő éghajlat-politikai lépésekre kész energiaunió létrehozását célozza. Az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, a megújuló energiaforrásokkal és az energiahatékonysággal kapcsolatban nagyratörő célokat tűztünk ki magunk elé 2030-ig, amelyek elérése fenntartható és összetett erőfeszítéseket igényel. Mindez fontos lépést jelent a tiszta energiára való, hosszú távra (2050-re) tervezett átállás folyamatában, amely a hosszú távú stratégiában¹ került bemutatásra. Ezek a célértékek nem annyira felső, mint inkább alsó határértékek, melyeket megfelelő ösztönzők segítségével meg is lehet haladni.

Az energiaunió irányításáról szóló uniós rendelet² az energia- és éghajlat-politikai irányítás olyan egyedi rendszerét hozta létre, amely biztosítja, hogy az Unió és tagállamai együtt tervezzenek, közösen éréjk el ezeket a 2030-ra szóló célértékeket, valamint együtt valósítsák meg a klímasemleges gazdaságra való, mindenki számára méltányos és költséghatékony átállást. A nagyszebeni nyilatkozat³ a legmagasabb szinten erősítette meg, hogy az Unió elkötelezetten vállalja a globális vezető szerepet az éghajlatváltozás elleni küzdelem terén, védve polgárait, megóvva a környezetet és fenntartva a méltányosság elvét.

	ÜVEGHÁZ-HATÁSÚGÁZ-KIBOCSÁTÁS	MEGÚJULÓ ENERGIA	ENERGIA-HATÉKONYSÁG	ÖSSZE-KÖTTETÉSEK	KLÍMAVÉDELEM AZ EU FINANSZÍROZTA PROGRAMOKBAN	CO2-KIBOCSÁTÁS
2020	-20%	20%	20%	10%	2014-2020 20%	
2030	≥ -40%	≥ 32%	≥ 32,5%	15%	2021-2027 25%	Gépkocsik -37,5% Haszonjárművek -31% Teherautók -30%

Felfelé módosítási záradék (2023-ig)

1. ábra: A 2030-as energia- és éghajlat-politikai keret

¹ COM(2018) 773 final.

² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról.

³ Nagyszebeni nyilatkozat; az állam-, illetve kormányfők nem hivatalos találkozója – Sibiu (Nagyszeben), Románia, 2019. május 9.

Ez az első alkalom, hogy valamennyi tagállam elkészítette integrált nemzeti energia- és klímatervének (NEKT) tervezetét⁴. A tagállamok a különböző szakpolitikákban és ágazatokban, a különféle minisztériumok, az érdekelt felek és a nyilvánosság viszonylatában, valamint a határok mentén érvényesülő silómentalitás felszámolásán dolgoztak annak érdekében, hogy sikerüljön kijelölni a 2030-as célokhoz vezető utat. Még mindig mutatkoznak eltérések a célértékektől, de tudjuk, hogy 2030-ig számos lépést kell megtennünk, és ez még csak az első. Tanulni fogunk belőle. Az elmúlt három év kiváló együttműködésére építve a Bizottság továbbra is konstruktívan és szorosan együtt fog dolgozni a tagállamokkal a nemzeti tervek véglegesítése, majd végrehajtása érdekében. Az e közleményt kísérő, végleges tervekre vonatkozó ajánlások a folyamatos együttműködés szellemében irányítják majd ezt a munkát. Az energiaunió helyzetéről szóló 2020. évi jelentésében a Bizottság számba fogja venni a végleges terveket, és véleményt mond arról, hogy azok összhangban állnak-e az Unió 2030-as céljaival, illetve hogy szükség van-e további erőfeszítésekre. Az irányítási folyamat egyben lehetőséget biztosít arra is, hogy 2024-ben az addigi tapasztalatok alapján és az évtized hátralevő részében elérhető új lehetőségek felhasználásával frissüljenek a tervek.

A nemzeti energia- és klímatervek kulcsszerepet játszanak irányítási rendszerünkben, és biztosítják, hogy célkitűzéseinket közös összefogással valósítsuk meg. A nemzeti terveknek a szükséges magánbefektetések ösztönzése érdekében a lehető legnagyobb fokú átláthatóságot és kiszámíthatóságot kell nyújtaniuk az üzleti és pénzügyi szektor számára. Emellett a tervek megkönnyítik a tagállamok pénzügyi és befektetési programozását a következő többéves (2021–2027) pénzügyi keret tekintetében.

Ez a közlemény a NEKT-k tervezeteit elemzi, és azt vizsgálja, hogyan befolyásolják ezek együttesen az energiaunió célkitűzéseinek és a 2030-as célértékeknek az elérését. Kiegészíti a nemzeti⁵ és európai⁶ szintű részletes elemzéseket, valamint az egyes tagállamokhoz intézett konkrét ajánlásokat⁷. Mindezek együttesen fogják elősegíteni, hogy a tagállamok 2019 végéig véglegesíthessék terveiket. Az ajánlások végrehajtása folyamatos, ismétlődő párbeszédet igényel, melynek végpontján a nemzeti energia- és klímatervek véglegesítése áll. A folyamat célja végső soron az, hogy hozzájáruljon az uniós gazdaságnak a klímasemlegesség hosszú távú célkitűzésével összhangban történő modernizációjához.

⁴ Az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/1999 európai parlamenti és tanácsi rendelet 9. cikkének előírása szerint.

⁵ SWD(2019) 211; SWD(2019) 225; SWD(2019) 214; SWD(2019) 275; SWD(2019) 229; SWD(2019) 277; SWD(2019) 230; SWD(2019) 261; SWD(2019) 262; SWD(2019) 263; SWD(2019) 224; SWD(2019) 264; SWD(2019) 223; SWD(2019) 265; SWD(2019) 228; SWD(2019) 266; SWD(2019) 267; SWD(2019) 268; SWD(2019) 227; SWD(2019) 226; SWD(2019) 281; SWD(2019) 272; SWD(2019) 273; SWD(2019) 271; SWD(2019) 274; SWD(2019) 276; SWD(2019) 278; SWD(2019) 279.

⁶ SWD(2019) 212.

⁷ C(2019) 4401; C(2019) 4402; C(2019) 4403; C(2019) 4404; C(2019) 4405; C(2019) 4406; C(2019) 4407; C(2019) 4408; C(2019) 4409; C(2019) 4410; C(2019) 4411; C(2019) 4412; C(2019) 4413; C(2019) 4414; C(2019) 4415; C(2019) 4416; C(2019) 4417; C(2019) 4418; C(2019) 4419; C(2019) 4420; C(2019) 4421; C(2019) 4422; C(2019) 4423; C(2019) 4424; C(2019) 4425; C(2019) 4426; C(2019) 4427; C(2019) 4428.

A Bizottság segíteni fogja a tagállamokat abban, hogy kellő mértékben figyelembe vegyék⁸ az ajánlásokat a tagállamok közötti, valamint az Unió és a tagállamok közötti szolidaritás szellemében.

2. AZ INTEGRÁLT NEMZETI ENERGIA- ÉS KLÍMATERVEK TERVEZETÉNEK ÉRTÉKELÉSE

2.1. A megújuló energiával, az energiahatékonysággal, az üvegházhatású gázok kibocsátásával, valamint a villamosenergia-összeköttetésekkel kapcsolatos 2030-as célok uniós szintű értékelése

A megújuló energiaforrásokra és az energiahatékonyságra vonatkozó 2030-as uniós célértékek uniós szinten kerültek meghatározásra és elfogadásra anélkül, hogy ezeket nemzeti szinten kötelező célértékek támogatnák. Ehelyett az energiaunió célkitűzéseinek közös elérése érdekében új munkamódszerek és új eszközök jöttek létre. A folyamat első lépéseként az energiaunió irányításáról szóló rendelet előírja a tagállamok számára, hogy nemzeti energia- és klímaterveik tervezeteibe foglaljanak bele olyan nemzeti hozzájárulásokat, amelyek alkalmasak az Unió 2030-as céljainak közös eléréséhez. Második lépésként a Bizottságnak – az említett uniós célkitűzésekre való tekintettel – meg kell állapítania, hogy mi lenne a megfelelő kollektív „ambíciószint”, majd szorgalmaznia kell ennek elérését.

2.1.1. Megújuló energia

Az Uniónak meg kell tartania és meg kell erősítenie a megújuló energiaforrások terén játszott vezető szerepét. Ez nemcsak az ellátásbiztonságot és a felelős klímapolitikát érinti. Itt egy olyan iparpolitikáról is szó van, amely elengedhetetlen a zöld növekedési potenciál teljes kiaknázása szempontjából.

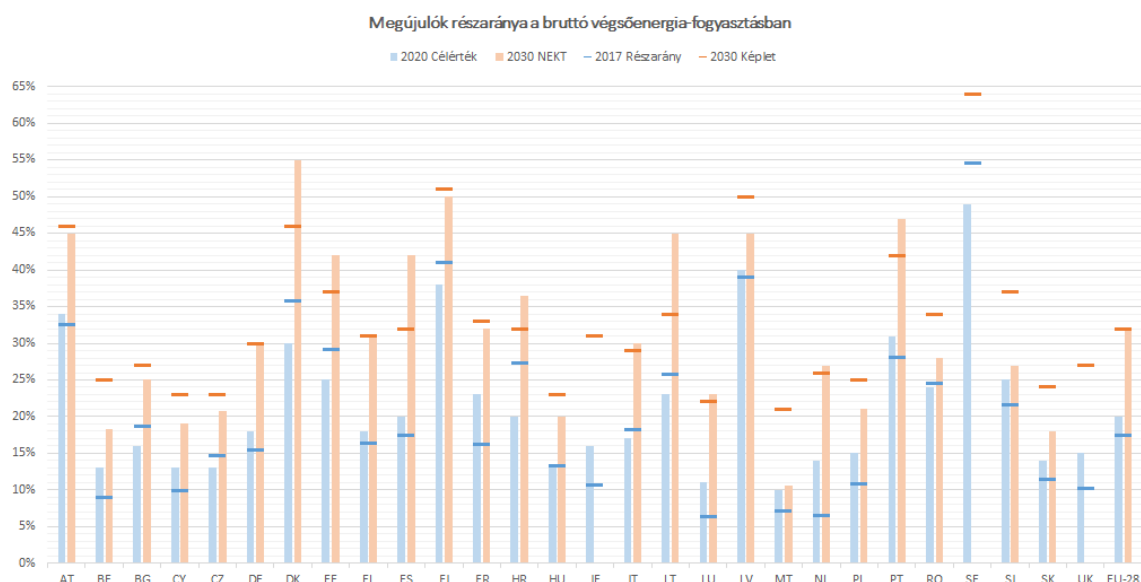
Szinte valamennyi tagállam ismertette már, hogyan kíván hozzájárulni a megújuló energiára vonatkozó uniós cél teljesüléséhez. A tagállamok mintegy harmada esetében a hozzájárulások szintje jelentős, **Dánia, Észtország, Spanyolország, Litvánia és Portugália** esetében pedig kifejezetten magas⁹.

⁸ Az energiaunió irányításáról szóló rendelet 34. cikkének megfelelően a Bizottság adott esetben – az ambíciószintben mutatkozó eltérések esetén – ajánlásokat ad a tagállamok számára, hogy biztosítsa az energiaunió célkitűzéseinek elérését. Az érintett tagállamnak kellő mértékben figyelembe kell vennie az ajánlásokat.

⁹ Az energiaunió irányításáról szóló rendelet 31. cikkével összhangban a Bizottságnak a megújuló energia területén való tagállami törekvésekre vonatkozó ajánlásai a rendelet II. mellékletében meghatározott képleten alapulnak, amely az 5. cikkben felsorolt objektív kritériumokon nyugszik, ugyanakkor kellően figyelembe veszik a tagállamok által jelzett, a megújuló energia alkalmazását érintő lényeges körülményeket. A megújuló energiára vonatkozó hozzájárulások Bizottság általi értékelésének módszertanát a SWD(2019) 212 dokumentum II. szakasza részletezi.

Ugyanakkor az EU28 teljesítménye továbbra sem kielégítő. A jelenlegi előzetes tervek alapján a megújuló energia 2030-as részaránya a 32 %-os alsó küszöb helyett csupán 30,4 % és 31,9 % között várható uniós szinten¹⁰.

Következésképpen az ajánlások arra szólítanak fel számos tagállamot, hogy vizsgálják felül ambíciószintjüket annak érdekében, hogy az uniós törekvések tekintetében azonosított fenti eltérést a végleges nemzeti energia- és klímatervek kiigazítsák. Az uniós szintű célérték kiegyensúlyozott és költséghatékony eléréséhez nélkülözhetetlen volna a tagállamok nemzeti hozzájárulásának megfelelő mértékű növelése – úgy, hogy közben az ambiciózus tagállamok se csökkentsék a tervezetekben jelzett hozzájárulásait –, ez ugyanis előkészítené egy valódi európai megújulóenergia-piac létrejöttét. Ez lehetővé tenné az Unió egésze számára, hogy teljes körűen kihasználja a megújuló energia költséghatékony kiaknázásában rejlő lehetőségeket, hozzájáruljon a légszennyezés és a fosszilis tüzelőanyagok importjától való függőség csökkentéséhez, továbbá vezető szerepre tegyen szert az energetikai átállás folyamatában.

2. ábra: Nemzeti megújulóenergia-hozzájárulások (Forrás: az Európai Bizottság számításai a nemzeti energia- és klímatervek tervezetéből származó információk alapján.)

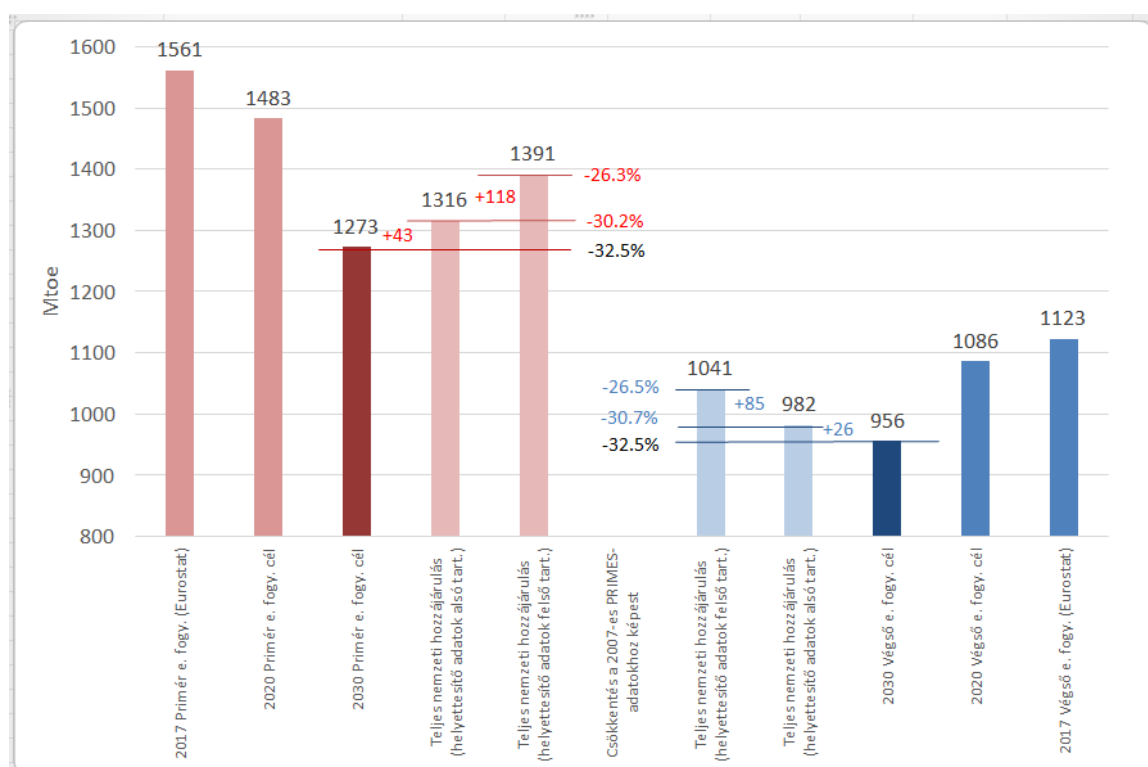
2.1.2. Energiahatékonyság

Az energiaunióra vonatkozó stratégia az energiahatékonyság elsődlegességének elvén alapul. A 2020-ra kitűzött energiahatékonysági célok azonban veszélybe kerültek az energiafogyasztás utóbbi években történő megnövekedése következtében. A NEKT-k

¹⁰ Az EU-28 tekintetében megállapított eltéréseken túl gondot jelent az is, hogy a 2030-ra kitűzött összesített eredmény elérése továbbra is nagymértékben függ az ambiciózus tagállamok hozzájárulásától és a teljes bruttó energiafogyasztástól.

tervezetében ismertetett nemzeti hozzájárulásokat látva elmondható, hogy a 2030-ra vonatkozóan csak kevés tagállam ajánlott fel megfelelő mértékű hozzájárulást. Ezek: **Olaszország, Luxemburg és Spanyolország** (a primerenergia-fogyasztás és a végső energiafogyasztás tekintetében egyaránt), **Hollandia** (a primerenergia-felhasználás tekintetében) és **Franciaország** (a végső energiafogyasztás tekintetében). Néhány tagállamnak még be kell nyújtania nemzeti hozzájárulását.

Ennek következtében az összesített értékelés szerint **jelentős eltérés mutatkozik a primerenergia-fogyasztásra és a végső energiafogyasztásra vonatkozó, 2030-ra kitűzött legalább 32,5 %-os uniós célértéktől¹¹. A primerenergia-fogyasztás tekintetében az eltérés 118 és 43 Mtoe között van** (attól függően, hogy a nemzeti hozzájárulást be nem nyújtó országok esetében óvatosabb vagy bátrabb becslésekkel élünk-e), ami 26,3–30,2 %-os értéknek felel meg, míg **a végső energiafogyasztás esetében a különbség 85 és 26 Mtoe közötti**, ami 26,5–30,7 %-os értéknek felel meg.

3. ábra: Az energiahatékonysági hozzájárulások kollektív eltérése a célértékektől a primerenergia-felhasználás és a végső energiafogyasztás tekintetében. (Forrás: az Európai Bizottság számításai a nemzeti energia- és klímatervek tervezetéből származó információk alapján.)

Ennek fényében minden olyan tagállam, amelynek hozzájárulásai ebben a szakaszban nem kapták meg az elégséges értékelést, ajánlást kap a hozzájárulások felülvizsgálására és az ambíciószint növelésére annak érdekében, hogy a célértékek tekintetében azonosított eltérést a végleges nemzeti energia- és klímatervek kiigazíthassák.

¹¹ Az energiahatékonyságra vonatkozó hozzájárulások Bizottság általi értékelésének módszertanát a SWD(2019) 212 dokumentum III. szakasza részletezi.

2.1.3. Üvegházhatásúgáz-kibocsátás

Az Unió a Párizsi Megállapodás keretében olyan nemzetileg meghatározott hozzájárulásra tett ígéretet, amely **2030-ig legalább 40 %-kal csökkenti az üvegházhatást okozó gázok EU-n belüli kibocsátását** az 1990-es szinthez képest. Az energiaunióra vonatkozó, a Juncker-Bizottság által javasolt jogszabályok elfogadásának köszönhetően az Unió az első olyan jelentős gazdaság a világban, amely a Párizsi Megállapodás keretében vállalt hozzájárulását konkrét jogszabályokba foglalta. Az uniós jogban meghatározott valamennyi éghajlat-politikai, energiaügyi és a tiszta mobilitásra vonatkozó célkitűzés hatékony végrehajtása 2030-ig akár mintegy 45 %-kal is csökkentheti az üvegházhatást okozó gázok kibocsátását az 1990-es szinthez képest.

A NEKT-k tervezeteiben szereplő tervezett intézkedések vagy az üvegházhatást okozó gázok csökkentése terén kitűzött nemzeti célok alapján, valamint – azon országok esetében, amelyek ezek egyikét sem nyújtották be – konzervatív feltételezések alapján elmondható, hogy az üvegházhatású gázok kibocsátásának összesített uniós csökkentése a becslések szerint már összhangban van az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának 2030-ra tervezett, 1990-es szinthez képest mért 40 %-os csökkentésével. Ez jelentős előrelépést jelent a tagállamok által előre jelzett korábbi csökkentésekhez képest.

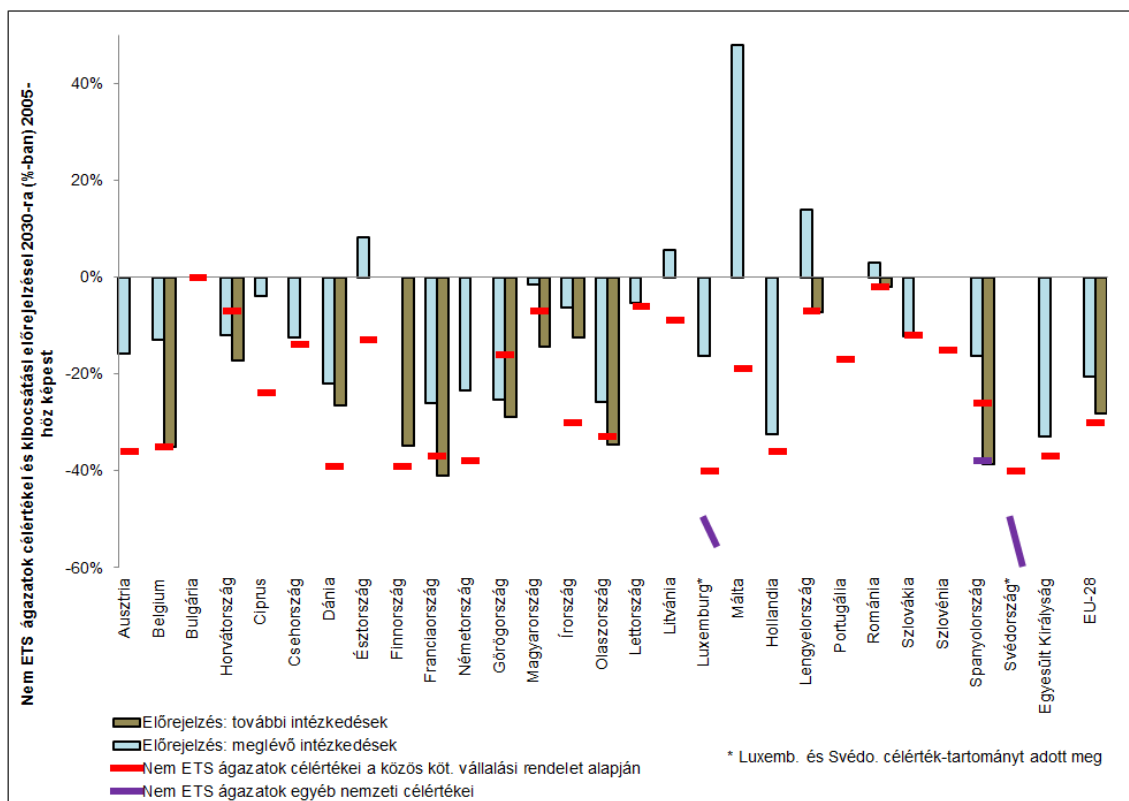
A közös kötelezettségvállalásról szóló rendelet¹² 2005-höz képest 30 %-os csökkentést irányoz elő az uniós kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alá nem tartozó ágazatokban. A tagállamok nemzeti célértékei 0 és 40 % között mozognak, melyeket a legkülönbözőbb módokon kívánnak elérni, pl. tagállamközi transzferekkel, illetve bizonyos mennyiségű többletkibocsátás-csökkentéssel a földhasználat területén. Spanyolország, Luxemburg és Svédország ambiciózusabb nemzeti célokat tűzött ki az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerén kívüli ágazatokban¹³.

A NEKT-k tervezeteiben szereplő, az említett ágazatokban jelenleg előírányzott nemzeti intézkedések összessége révén az Unió már 28 %-os kibocsátáscsökkentést érhet el a kibocsátáskereskedelmi rendszeren kívüli ágazatokban (lásd a 4. ábrát a földhasználat, földhasználat-megváltoztatás és erdőgazdálkodás kivételével). Ez a 2018. évi uniós éghajlat-politikai eredményjelentés¹⁴ előrejelzéseire képest jelentős előrelépést jelent, nevezetesen 21 %-os csökkentést a meglévő intézkedések, 23 %-os csökkentést a tervezett intézkedések segítségével. A fennmaradó 2 százalékpontos uniós szintű eltérés megszüntetése érdekében azonban a tagállamoknak további intézkedéseket kell belefoglalniuk a végső nemzeti energia- és klímatervekbe.

¹² Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/842 rendelete (2018. május 30.) a Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgázkibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról (HL L 156., 2018.6.19., 26. o.).

¹³ A kibocsátáskereskedelmi rendszer hatálya alá nem tartozó ágazatok közé tartozik például a közlekedés, az építőipar, a mezőgazdaság és a hulladékgazdálkodás.

¹⁴ COM/2018/716 final.

4. ábra: A tagállamok 2030-ra szóló közös kötelezettségvállalási célértékei és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátása a meglévő és a tervezett intézkedésekkel együtt (Forrás: a Bizottság számításai a nemzeti energia- és klímatervek tervezetéből származó információk alapján.)

Ezek a megfontolások azon a feltételezésen alapulnak, hogy valamennyi tagállam betartja a földhasználat, földhasználat-megváltoztatással és erdőgazdálkodással kapcsolatos, a negatív egyenleg tilalmára vonatkozó szabályt, ami azt jelenti, hogy a kibocsátások nem haladhatják meg az elnyelések szintjét. Amennyiben erre az ágazatra nettó kibocsátás jellemző, azt kompenzálni kell a közös kötelezettségvállalás által érintett ágazatokból származó források felhasználásával.

2.1.4. Villamosenergia-összeköttetések

Az uniós belső villamosenergia-piac kiépülésének, az ellátás biztonságának, a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos teljes potenciál kiaknázásának, valamint az ágazati összekapcsolódások és integráció elősegítésének gerincét a nemzeti piacok közötti összeköttetések képezik.

Előzetes nemzeti energia- és klímatervében öt tagállam (Csehország, Németország, Görögország, Spanyolország és Portugália) egyértelműen hivatkozik a villamosenergia-összeköttetések általuk 2030-ra elérni kívánt szintjére. Több más tagállam (Belgium, Bulgária, Franciaország, Litvánia, Luxemburg, Málta, Hollandia, Szlovákia, Finnország és Svédország) csupán előrejelzést ad ugyanerről. A NEKT-k tervezetei gyakran tükrözik a transzeurópai energiahálózatokra (TEN-E) vonatkozó rendelet által a közös érdekű infrastrukturális projektek azonosítása és európai szinten történő megvalósítása tekintetében előírt folyamatot, amely projektek szükségesek az energiaunió irányításáról szóló rendelet összeköttetésekre vonatkozó

céljainak eléréséhez. A közös érdekű projektek 4. listája – amelyet 2019 októberében kell elfogadni egy európai szintű objektív és inkluzív folyamat alapján – a belső energiapiac fennmaradó szűk keresztmetszeteinek felszámolására irányul, például az Ibériai-félsziget és Európa többi része között, illetve Délkelet-Európában.

A nemzeti energia- és klímatervek véglegesítésekor azon tagállamoknak, amelyekben a villamosenergia-összeköttetések szintje jelenleg 15 % alatt van, jelezniük kell a villamosenergia-összeköttetések 2030-ig elérendő célértékét. Azon tagállamoknak, amelyek már meghaladták ezt a küszöbértéket, villamosenergia-rendszerük folyamatos megfelelőségének összefüggésében, azaz a megújuló energia várható jelentős fejlődésére tekintettel kell megállapítaniuk összeköttetéseik 2030-ig tervezett szintjét¹⁵. A végleges nemzeti energia- és klímaterveknek összhangba kell hozniuk a várható infrastrukturális fejlesztéseket és az ahhoz szükséges lépéseket, hogy a rendszerösszekötők a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően elérhetők legyenek a határokon átnyúló villamosenergia-kereskedelmi piac számára.

2.2. Főbb megállapítások a nemzeti energia- és klímatervek öt dimenziója tekintetében

2.2.1. Dekarbonizáció (üvegházhatást okozó gázok és megújuló energia)

A) Üvegházhatásúgáz-kibocsátás és -elnyelés

Több tagállamnak további részletekkel kellene szolgálnia nemzeti energia- és klímaterve tervezetében a kibocsátáskereskedelmi rendszeren kívüli célok elérése érdekében követendő, a 2021 és 2030 közötti teljes időszakra vonatkozó stratégiáról, beleértve a kibocsátáscsökkentési pálya legújabb adatokon alapuló becsléseit és a rugalmassági intézkedések tervezett alkalmazását, amint ezt például **Írország** és **Lettország** már megtette. A kibocsátási jogosultságok tagállamok közötti átruházásának lehetőségével élve¹⁶ számos tagállam mobilizálhat más tagállamoktól származó finanszírozást gazdasága modernizálása céljából, például az épületek energiahatékonyságába való beruházás vagy a megújuló energiában rejlő költséghatékony lehetőségek teljes körű kihasználása révén a kibocsátáskereskedelmi rendszeren kívüli ágazatokban. A tagállamok közötti kétoldalú együttműködés fokozódása lehetővé fogja tenni az Unió számára, hogy költséghatékony módon elérje nyújtandó 2030-as célkitűzéseit.

A közlekedés az Unióban az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának mintegy negyedéért felelős, egyszersmind a legnagyobb ágazat a tagállamok kibocsátáskereskedelmi rendszeren kívüli céljai szempontjából. **Ezért a nemzeti**

¹⁵ Mindkét esetben figyelembe kell venni a tízéves hálózatfejlesztési tervet és a közös érdekű projektek kiválasztási folyamatát.

¹⁶ A Párizsi Megállapodásban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében a tagállamok által 2021-től 2030-ig kötelezően teljesítendő, az éghajlat-politikai fellépéshez hozzájáruló éves üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkentések meghatározásáról, valamint az 525/2013/EU rendelet módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/842 európai parlamenti és tanácsi rendelet 5. cikke, HL L 156., 2018.6.19., 26. o.

energia- és klímatervek központi elemét kell képeznie. A legtöbb tagállam kibocsátás-csökkentési intézkedéseket irányzott elő a közlekedési ágazatban. Egyes tagállamok már mennyiségileg meghatározott kibocsátáscsökkentési célkitűzéseket rendeltek a tervezett intézkedésekhez. A végleges nemzeti energia- és klímatervek még integráltabb megközelítés kidolgozását teszik lehetővé a közlekedési ágazatban a tagállamok számára. Végso terveikben a tagállamoknak konkrétabb célokat kell megfogalmazniuk, és néhányuknak még számszerűsíteniük kell a várt hatásokat. Az elektromos közlekedés gyakran szerepel a kitűzött célok között, de az intézkedések leírása sokszor nem elég részletes. A megfelelő alternatív üzemanyag-infrastruktúra tervezése és az abba való beruházás alapvető fontosságú lesz a személygépkocsik, kisteherautók és teherautók gyártói számára ahhoz, hogy betarthassák a 2025-re és 2030-ra vonatkozó CO₂-kibocsátási előírásokat, valamint hogy csökkenthessék a járművezetők és a fuvarozók üzemanyagszámláit. Az intelligens közlekedési rendszerek kiépítésével kapcsolatban hatékony koordinációt kell biztosítani. A nemzeti energia- és klímatervek lehetőséget jelentenek néhány tagállam számára arra is, hogy kidolgozzák az adózás átalakításának lépéseit, és ezzel hozzájáruljanak politikai célkitűzéseink megvalósításához a közlekedési ágazatban.

Példák a bevált gyakorlatokra – szakpolitikák és intézkedések a közlekedési ágazatban

Az **osztrák** és a **spanyol** NEKT-k tervezetei jó példák arra, hogyan ötvözhetők a közlekedési ágazatra vonatkozó számszerűsített kibocsátáscsökkentési célkitűzések az elérésüket szolgáló szakpolitikákkal és intézkedésekkel. **Olaszország** figyelemreméltó részletességgel ismerteti a tervezett intézkedéseket, és nem elégszik meg a közlekedésben alkalmazott megújuló energiával kapcsolatban kötelezően elérendő célértékekkel. Míg számos tagállam csak indikatív elektromobilitási célokat határozott meg, **Szlovénia** konkrét intézkedéseket hozott, amelyek magukban foglalják a szükséges töltőinfrastruktúra mennyiségi meghatározását is.

Európában az **épületek** a felelősek az energiafogyasztás 40 %-áért és az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának mintegy 15 %-áért. A NEKT-k tervezetei ezt az ágazatot főként az energiahatékonyság és a megújuló energiával kapcsolatos hozzájárulások megvalósításában betöltött szerepével összefüggésben említik. Egyes tagállamokban hamarabb be lehetne vezetni azokat a hatékonysági intézkedéseket, amelyek költséghatékony kibocsátáscsökkentést eredményeznének, miközben alacsonyabbá tennék a háztartások energiaszámláit és növelnék a foglalkoztatottságot az építőiparban.

A 2018 májusában elfogadott uniós szabályozás¹⁷ értelmében az uniós tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy 2021 és 2030 közötti időszakban a **földhasználatból, földhasználat-megváltoztatásból és erdőgazdálkodásból** származó üvegházhatásúgáz-kibocsátás kiegyenlítésre kerüljön legalább ugyanakkora mennyiségű CO₂ légkörből való

¹⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/841 rendelete (2018. május 30.) a földhasználatról, földhasználat-megváltoztatásról és erdőgazdálkodásról kapcsolódó üvegházhatásúgáz-kibocsátásnak és -elnyelésnek a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó éghajlat- és energiapolitikai keretbe történő beillesztéséről, valamint az 525/2013/EU rendelet és az 529/2013/EU határozat módosításáról.

kivonása révén. A számítások szerint az üvegházhatású gázok kibocsátása 2 %-ának megfelelő további elnyelési potenciállal rendelkező földhasználati, földhasználat-megváltoztatási és erdőgazdálkodási ágazatnak a következő évtizedekben egyre nagyobb mértékben hozzá kell majd járulnia az uniós éghajlat-politikai célok eléréséhez, például a CO₂ atmoszférából való fokozott megkötésével, illetve a biomassza előállításával és széles körben történő – a biológiai sokféleségnek és a levegő minőségével kapcsolatos szempontoknak megfelelő –, hatékony felhasználásával. **Dánia és Franciaország** példamutatóak abban, hogy stratégiát dolgoznak ki vagy konkrét információt nyújtanak bizonyos szakpolitikákról és intézkedésekről, például a mezőgazdasági földterületen történő egyéni erdősítés támogatásával kapcsolatban, ami nemcsak fenntartható módon javítja a szénelnyelést, de előmozdítja a biogazdaságot is, és további ösztönzőket biztosíthat a mezőgazdasági termelők és az erdészek számára a földgazdálkodás javítására és a termelékenység fenntartható növelésére. Más tagállamok NEKT-tervezeteiben ezek az információk igen szegényesek. Csak akkor lesz lehetőség teljes mértékben felmérni, hogy a kibocsátás mértéke túllépi-e az elnyelését, ha a tagállamok részletesebb információkat szolgáltatnak a földhasználat, földhasználat-megváltoztatással és erdőgazdálkodással kapcsolatos számításaikról és a rugalmassági mechanizmusok alkalmazásáról. A **Cseh Köztársaság, Dánia és Írország** bizonyos mértékig rendelkezésre bocsátotta ezeket az információkat.

E tekintetben kulcsfontosságú, hogy az erdőkre vonatkozó referenciaszintek átláthatók és pontosak legyenek, és így megfelelő módon lehessen figyelembe venni az erdőgazdálkodásból származó CO₂ kibocsátását vagy elnyelését. A nemzeti erdőgazdálkodási elszámolási tervek éppen erre szolgálnak, és a tagállamoknak az e közleménnyel együtt benyújtott technikai ajánlások alapján 2019. december 31-ig felül kell vizsgálniuk ezeket a terveket¹⁸. Ez lehetővé teszi teljes körű és következetes felhasználásukat a végső nemzeti energia- és klímatervekben, különös tekintettel a közös kötelezettségvállalás által érintett ágazatokra vonatkozó rugalmasság tervezésére.

Más ágazatok, például a mezőgazdaság, a hulladékgazdálkodás és az ipar jelentősége tagállamonként eltérő az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerének hatálya alá nem tartozó ágazatokból származó kibocsátások szempontjából. Ezt tükröztetni kell a szakpolitikák és intézkedések tervezésében is, amint azt például **Írország** tette a mezőgazdaság területén. A mezőgazdasági ágazat tekintetében a 2020 utáni közös agrárpolitikára (KAP) vonatkozó bizottsági javaslat növeli a környezetvédelmi és az éghajlat-politikai törekvések szintjét: a KAP általános pénzügyi keretének legalább 40 %-át az éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedésekre fordítjuk. A Bizottság emellett „ökörendszerekre” tett javaslatot, amelyek lehetővé teszik a tagállamok számára széles körű, az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó, a speciális helyi igényekhez jobban igazodó intézkedések támogatását. A Bizottság azt is javasolta,

¹⁸ A nemzeti energia- és klímatervek tervezetével párhuzamosan a tagállamok benyújtották nemzeti erdőgazdálkodási elszámolási terveiket, beleértve az erdőkre vonatkozó nemzeti referenciaszintet is. 2019 áprilisában a tagállamok, a nem kormányzati szervezetek és a kutatószervezetek technikai szakembereiből álló szakértői csoport elvégezte a nemzeti erdőgazdálkodási elszámolási tervek első értékelését. Az értékelésből adódó technikai ajánlások (SWD(2019) 213) jól tükrözik a benyújtott tervek általában magas színvonalát, ugyanakkor rámutatnak néhány olyan országspecifikus megközelítésre, amelyek további alapos elemzést tesznek szükségessé.

hogy KAP-stratégiai terveik kialakítása során a tagállamok vegyék figyelembe a vonatkozó uniós jogalkotási eszközökben foglalt nemzeti környezetvédelmi és éghajlat-politikai tervezési eszközöket, beleértve a nemzeti energia- és klímaterveket is. Ebben az értelemben döntő fontosságú lesz a végső nemzeti energia- és klímatervek szempontjából, hogy konkrét módon jelezzék azokat a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási ágazatban tervezett kibocsátáscsökkentési intézkedéseket, amelyeket a KAP támogathatna, például a mezőgazdasági üzemek szén-dioxid-rendszerének tesztelésére irányuló támogatás révén.

A villamosenergia-ágazatban, amely az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának mintegy 25 %-áért felelős, a tagállamok dekarbonizációs politikái a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia használatának növelésére és a szénnek a villamosenergia-termelésből való kivonására összpontosítanak.

Kivonják-e a szenet a villamosenergia-termelésből Európában?

A szén villamosenergia-termelésből való kivonásával kapcsolatban több tagállam is ambiciózus célkitűzéseket és határidőket vezetett be vagy erősített meg a tervezetben. **Franciaország** 2022-ig tervezi ezeket megvalósítani, **Olaszország** és **Írország** 2025-ig, **Dánia**, **Spanyolország**, **Hollandia**, **Portugália** és **Finnország** pedig 2030-ig. **Németország** is jelezte, hogy végső határidőt fog kitűzni a szénalapú villamosenergia-termelés leállítására tekintetében. A Bizottság felkéri a szenet aktívan kivezető tagállamokat, hogy adjanak további tájékoztatást arról, miként kívánják elérni ezeket a célokat, és hogy tervezik-e az EU ETS kibocsátási egységek törlésének lehetőségét. Foglalkozni kell továbbá a szénkivezetés által érintett munkavállalókat és családokat támogató intézkedésekkel is.

A NEKT-k tervezetei sokkal kevesebbet foglalkoznak az **ipar** dekarbonizációjával, amely az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának mintegy 15 %-áért felelős, mint az energiaágazattal. Az érintett ipari területeken az elkövetkező évtizedben fel kell gyorsulnia a technológiai fejlődésnek és az innovációnak ahhoz, hogy csökkenthető legyen az ágazat szénlábnyma. A kormányoknak szerepet kell vállalniuk ebben a folyamatban, például az állami támogatási szabályok megfelelő alkalmazása révén. Minél korábban teszik egyértelművé szándékaikat a tagállamok, annál korábban lesz képes az ipar felhasználni az elérhető legjobb technikákat, villamosítási lehetőségeket és új technológiai lehetőségeket, amelyek hozzájárulhatnak az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentéséhez.

Számos tagállam, amely **éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással** kapcsolatos célokat tűzött ki maga elé, belefoglalta ezeket a tervébe, míg néhány tagállam új célokat jelölt meg. Több tagállam részletesen tárgyalja az alkalmazkodási célokat és intézkedéseket. Az **ír**, **litván**, **lengyel**, **szlovák** és **szlovén** tervek példamutatóak az alkalmazkodási célok és intézkedések megközelítése tekintetében. Csak kevés tagállam szolgál részletekkel az éghajlatváltozás káros hatásairól való alkalmazkodáshoz az uniós energiaellátás-biztonság összefüggésében.

B) Megújuló energia

Az Unió 2017-ben 17,5 %-os megújulóenergia-részesedést ért el, ugyanakkor a növekedés üteme 2014 óta lelassult. A 2030-as cél elérése érdekében feltétlenül meg kell kettőzni erőfeszítéseinket. A nemzeti energia- és klímatervekben teljes körűen ki kell dolgozni a 2030-as közös célhoz való tagállami hozzájárulásokat oly módon, hogy azokat megalapozott szakpolitikai lépések és intézkedések támogassák.

A fűtés és a hűtés jelenleg az Unió éves energiafogyasztásának 50 %-át teszi ki. A megújuló energiaforrások részaránya ezen a téren 2017-ben elérte a 19,5 %-ot, de az elmúlt tíz évben mindössze 6 százalékponttal nőtt. A nemzeti energia- és klímatervekben fel kell tüntetni, hogy mekkora a megújuló energia részarányának az (EU) 2018/2001 irányelvben meghatározott éves növekedése a fűtési és hűtési szektorban, valamint hogy milyen szerepet játszik a hulladékhő és hulladék hűtőenergia a megújuló energia részarányának költséghatékony növelésére vonatkozó ágazati célkitűzés elérésében.

Ugyanez vonatkozik a közlekedési ágazatra is, amelynek esetében a tagállamoknak elő kell írniuk a tüzelőanyag-forgalmazók számára, hogy 2030-ig a közúti és vasúti közlekedésben felhasznált energia legalább 14 %-át megújuló energiaforrásból fedezzék. Ez biztonságot nyújt majd az ágazat számára a jövőbeli piaci kereslet tekintetében.

A megújuló energiában rejlő lehetőségek azonosítása – Helyes módszertani példák:

Az előzetes nemzeti energia- és klímapolitikai tervek nemzeti célkitűzéseket tartalmazó szakaszára pillantunk, a **cseh**, az **ír** és az **olasz** változatban jó példákat találunk a végleges tervekben leírandó célkitűzések és pályák teljeskörűségére. **Csehország** és **Írország** éves bontásban, abszolút értékekben mutatja be az egyes ágazatok hozzájárulásait, és az azokhoz tartozó technológiákat. **Írország** egyike azon kevés tagállamoknak, amelyek a bioenergia iránti kereslet és a biomassa-kínálat alakulását alapanyagok szerinti bontásban tüntetik fel. Az ír terv a megújuló hőenergia vonatkozásában ismerteti továbbá a megújuló energiaforrásokon alapuló technológiai hozzájárulásokat külön az ipar, a lakosság és a szolgáltatási ágazat tekintetében. **Csehország** érzékenységi elemzéssel szolgál arra vonatkozóan, hogy a gazdasági növekedés és az energiakereslet függvényében miként ingadozhat a teljes megújulóenergia-hozzájárulás. **Olaszország** úgy ismerteti tervében a közlekedési célértékeket, hogy figyelembe veszi az egyes technológiákra alkalmazandó multiplikátorokat.

A végleges terveknek **megalapozott információkat kell tartalmazniuk a szakpolitikákról és intézkedésekről, amelyek elősegítik a megújuló energiaforrásokra vonatkozóan javasolt célkitűzések és hozzájárulások időben történő teljesítését.** A szakpolitikáknak és intézkedéseknek igazolniuk kell, hogy a javasolt célkitűzések és hozzájárulások elérhetők, különös tekintettel a 2022-re vonatkozó első referenciapontra. A tagállamoknak részletes adatokat kell szolgáltatniuk támogatási rendszereikről, beleértve a megújuló energia árverésére vonatkozó részletes ütemterveket és azok 2021–2030 közötti alakulását. A támogatási rendszereknek növelniük kell a befektetői bizalmat, és hosszú távon csökkenteniük kell a megújuló energiaforrásokkal kapcsolatos fejlesztések költségeit. Annak érdekében, hogy

iránymutatást nyújtsanak a piaci szereplőknek és új beruházásokat vonzzanak a megújulóenergia-termelésbe, a tagállamoknak részletesebben ki kellene fejteniük a főbb szakpolitikákat és intézkedéseket, többek között i. a várt eredményeket, ii. a tervezett ütemezést, iii. a szükséges költségvetés mértékét és forrását.

A saját megújulóenergia-fogyasztás és megújulóenergia-közösségek előmozdítására irányuló intézkedésekről szóló tájékoztatás, valamint a villamosenergia-vásárlási megállapodások és a tervezett aukciók elterjedését elősegítő rendelkezések kulcsfontosságúak ahhoz, hogy nőjön a polgárok energetikai átállásba vetett bizalma, nagyobb legyen a magánberuházásokra gyakorolt vonzerő, és könnyebbé váljon a célok költséghatékony elérése. Ezen túlmenően a megújuló energia alkalmazása szempontjából a következő évtizedben döntő kérdés lesz az adminisztratív eljárások egyszerűsítése, például a kapcsolattartó pontok bevezetésének megkönnyítése vagy az erőmű-átalakításra vonatkozó gyors eljárások kidolgozása.

2021-ig egy új, megújuló energiával kapcsolatos finanszírozási mechanizmus¹⁹ kerül bevezetésre a megújuló energia Unió-szerte történő elterjedésének támogatására.

2.2.2. Energiahatékonyság

A végleges terveknek megalapozottabbnak kell lenniük, és egyértelműbb energiafogyasztási pályákat kell tartalmazniuk. A nemzeti hozzájárulásokat alátámasztó általános nemzeti szakpolitikai keret pontosabb meghatározása kulcsfontosságú a javasolt ambíciószint hitelessége, a hiányosságok azonosítása és a bevált gyakorlatok azonosítása szempontjából. A tervezett szakpolitikák és intézkedések léptékének, időkeretének és energiamegtakarítási előrejelzéseinek részletesebb kifejtése szükséges.

Különösen is vonatkozik ez az energiamegtakarítási kötelezettség végrehajtására és a hosszú távú felújítási stratégiára. Minden tagállamnak meg kell adnia az energiaunió irányításáról szóló rendelet III. mellékletében előírt információkat (az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek és az energiahatékonysági irányelv 7. cikke szerinti alternatív szakpolitikai intézkedések), mivel ez elősegíti a szakpolitikai keret megszilárdítását és valamennyi összetevőjének integrálását. A hosszú távú épületfelújítási stratégia ismertetése átfogó képet fog adni a nemzeti épületállomány felújítását célzó tervezett intézkedésekről, különös tekintettel a meglévő épületek közel nulla energiaigényű épületekké történő, költséghatékony átalakítására.

Emellett szükséges a beruházási szükségletek és a finanszírozási források azonosítása is az energiamegtakarítás terén megvalósuló magánberuházások mozgósítása és az energiahatékonysági szolgáltatások piacának növekedése érdekében. A végleges tervekben részletesebben ki kell dolgozni a közintézmények épületeinek szerepét,

¹⁹ Az energiaunió irányításáról szóló rendelet 33. cikkének megfelelően a mechanizmusnak kettős célja van: egyrészt hogy pótolja a megújuló energiaforrásokra vonatkozó indikatív uniós ütemterv-előiránnyal kapcsolatos esetleges hiányosságokat, másrészt hogy hozzájáruljon az átdolgozott megújulóenergia-irányelv szerinti támogató kerethez.

továbbá meg kell vizsgálni, hogy miként lenne kezelhető az energiaszegénység energiahatékonysági politikák révén.

2.2.3. Energiabiztonság

Az energiabiztonság az energiaunió és ezzel a nemzeti energia- és klímatervek fontos része. Az Unió az általa fogyasztott összes primer energia több mint felét továbbra is importálja, ami egyfelől jelentős behozatali költségekkel, másfelől az ellátási és árképzési zavaroknak való kiszolgáltatottsággal jár.

Az ellátás, a behozatali források és útvonalak diverzifikálása az energiabiztonság kulcsfontosságú tényezői. A nemzeti energia- és klímaterveknek ösztönözniük kell a nemzeti energiabiztonsági célokat támogató infrastruktúrába történő hatékony beruházásokat, ugyanakkor figyelembe kell venniük a tervek különféle dimenziói közötti szinergiákat. A terveknek támogatniuk kell azon gázinfrastruktúra-projektek befejezését, amelyek minden régió (különösen **Horvátország és Görögország**) számára hozzáférést biztosítanak az LNG-terminálokhoz, illetve valamennyi tagállam (de főként **Finnország, Írország, Románia és Bulgária**) számára több ellátási útvonalat is biztosítanak. A nemzeti energia- és klímaterveknek támogatniuk kell a hazai források, alapvetően a megújuló energiaforrások, valamint az energiaigényes iparágak dekarbonizációjához szükséges lényeges alkotóelemek és nyersanyagok fejlesztését is. A konkrét ütemezést tartalmazó konkrét célkitűzések és célértékek jobban szolgálnák a végső nemzeti energia- és klímatervekről szóló szakpolitikai vitát.

A különféle megújuló energiaforrásokból származó, folyamatosan növekvő energiatermelés egyre nagyobb kihívást fog jelenteni az energiarendszer számára. Miközben a piacnak elsősorban a kereslet és a kínálat közötti folyamatos egyensúlyt kell biztosítania (többek között a fokozottabb ágazati összekapcsolás révén), a fennmaradó kockázatokat koordinált módon kell kezelni a tagállamok viszonylatában. A nemzeti energia- és klímaterveknek ezt is tükrözniük kell. Az energiabiztonsági kihívás megfelelő kezelése magában foglalja az adekvát megoldás keresését is, azaz nemcsak az adott tagállam területén kell figyelembe venni a keresletet és a termelést, hanem a vele összekapcsolt tagállamok területén is, ugyanakkor gondolni kell a hosszú távú éghajlati célkitűzésekre is.

A rugalmassági eszközök – például a felhasználóoldali válasz és a tárolás – szerepe igen fontos az energiabiztonság biztosításában. A villamosenergia-termelés terén már létező vagy tervezett kapacitásmechanizmusokkal rendelkező tagállamoknak figyelembe kell venniük az új villamosenergia-rendeletben foglalt új szabályokat, végleges nemzeti energia- és klímatervükben pedig ismertetniük kell, hogyan kívánják ezt megtenni.

Azon tagállamok esetében, amelyek energiaszerkezetük részeként nukleáris energiával is rendelkeznek, a nemzeti energia- és klímaterv intézkedéseket vezethet be a megfelelő kapacitásoknak a nukleáris ellátási lánc valamennyi szakaszán történő fenntartására, valamint a tüzelőanyag-ellátás biztonságának biztosítására.

Az **energiarendszer ellenálló képességének biztosítása** érdekében a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy megfelelő legyen az összhang a végleges energia- és klímapolitikai tervek és a kőolaj-, földgáz- és villamosenergia-ellátási vészhelyzeti tervek

között. A magas szintű digitalizálás növeli a kibertámadásoknak való kitettséget, ami veszélyeztetheti az ellátás biztonságát és/vagy a fogyasztók személyes adatainak védelmét. A kiberbiztonság egy új, növekvő jelentőségű energiabiztonsági elem, amellyel foglalkozni kell mind a végleges tervekben, mind pedig a gázellátás biztonságáról szóló rendelet, illetve a villamos energiával kapcsolatos kockázatokra való felkészültségről szóló rendelet által előírt tervekben. Ajánlott, hogy a tagállamok nemzeti energia- és klímatervük végleges változatában azonosítsák az olyan egyéb típusú kockázatok, mint a nyersanyagellátással kapcsolatos kockázatok, az éghajlatváltozás hatásai vagy a véletlenszerű, ember által okozott, természetes vagy terrorista fenyegetések kritikus energetikai infrastruktúrákra gyakorolt hatásai.

2.2.4. Belső energiapiac

Teljes mértékben integrált és jól működő belső energiapiacra van szükség a megfizethető energiaárak biztosítása, az energiaellátás biztonsága, valamint a megújuló energiaforrások költséghatékony integrálása érdekében. A nemzeti energia- és klímaterveknek egyértelművé kell tenniük, hogy a szabályozási keret alkalmas az integráltabb energiapiacok előnyeinek érvényesítésére.

Az uniós energiarendszerekre való átállás során közös kihívások merülnek fel a rugalmasság, a decentralizáció, az infrastrukturális beruházásokkal kapcsolatos ösztönző szabályozás és a verseny terén. A nemzeti energia- és klímaterveknek részletesebb információkat kell nyújtaniuk a nemzeti villamosenergia- és földgázpiacok jelenlegi állapotáról és a kihívások kezelésének módjáról. A tervekbe bele kell foglalni a jövőbeli piacfejlesztésre vonatkozó konkrét és mérhető, megfelelő szakpolitikákkal és intézkedésekkel támogatott nemzeti célkitűzéseket.

Belső energiapiaci célkitűzések – Helyes gyakorlat: A balti államok és Finnország közötti közös regionális földgázpiac létrehozása jó példa a vonatkozó tervezetekben vázolt piaci integrációra, ahol a hardverkomponenst – a Balticconnector vezeték építését – harmonizált piaci szabályok egészítik ki. Az uniós földgázpiaci jogszabályokat a legteljesebb mértékben végrehajtó országok rendelkeznek egyben a leglikvidebb piacokkal is, és húzzák a legnagyobb hasznot a belső energiapiacból. A nemzeti energia- és klímaterveknek hasznos áttekintést kell nyújtaniuk az alkalmazandó gázpiaci szabályok végrehajtása terén elért előrehaladásról.

A tagállami nemzeti energia- és klímatervekben meghatározott, **energiapiaci reformokkal** kapcsolatos célkitűzéseknek, programoknak és ütemterveknek összhangban kell lenniük a „Tiszta energia minden európainak” csomag keretében elfogadott jogszabályokkal, valamint a meglévő üzemi és kereskedelmi szabályzatokkal és iránymutatásokkal. A villamos energia és a gáz határokon átnyúló kereskedelmében lehetővé kell tenni a megfelelő rendszerösszekötő kapacitáshoz való megbízható hozzáférést, mivel ennek jelentősége van az európai ellátásbiztonság, a termelés megfelelősége és a piac működése szempontjából. A nemzeti energia- és klímaterveknek

és a villamosenergia-rendeletben előírt „végrehajtási terveknek”²⁰ teljes mértékben koherenseknek kell lenniük. A nemzeti energia- és klímaterveknek figyelembe kell venniük a nemzeti szabályozó hatóságok és az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (ACER) nyomonkövetési jelentéseit is.

A nemzeti energia- és klímaterveknek támogatniuk kell a nagykereskedelmi piacok reformját. A nemzeti energia- és klímatervek lehetőséget nyújtanak a tagállamok számára, hogy előremutatóbb megközelítést alkalmazzanak az energiarendszer integrációja és az ágazati összekapcsolás tekintetében, ideértve a villamosenergia-, a gáz- és a fűtési ágazat további integrációját is, mivel ezek a szén-dioxid-mentes energiarendszer szempontjából központi szerepet töltenek be.

Energiatámogatások. Rendkívül fontos, hogy az állami forrásokat koherens és költséghatékony módon költse el, nem torzítva az energiapiacot, és nem akadályozva sem a tiszta energiára való áttérést, sem az innovációt támogató beruházásokat. Lényeges az explicit és implicit energiatámogatások és a jövőbeli tervek megfelelő számba vétele annak érdekében, hogy ki lehessen vezetni azokat, amelyek nem járulnak hozzá a hosszú távú célkitűzésekhez. A legtöbb NEKT-tervezet részlegesen foglalkozik ugyan az energiatámogatások kérdésével, a végleges terveknek azonban szisztematikusan kell bemutatniuk az ilyen támogatások valamennyi típusát, illetve számszerűsíteniük kell azokat – kezdve a pénzügyi támogatásoktól, a támogatási rendszereken és adókedvezményeken át a szabályozási kötelezettségekből származó támogatásokig – a meglévő, nemzetközileg elfogadott fogalommeghatározások alapján. Jó példa erre az **Olaszország** által benyújtott nemzeti energia- és klímaterv. Fontos, hogy a végső nemzeti energia- és klímatervekben valamennyi tagállam jelezze tervezett erőfeszítéseit és azok ütemezését a fosszilis tüzelőanyagok támogatásának fokozatos megszüntetésére vonatkozóan, figyelembe véve, hogy ezek hatást gyakorolhatnak bizonyos kiszolgáltatott fogyasztói csoportokra.

A nemzeti energia- és klímaterveknek támogatniuk kell olyan előremutató politikák bevezetését, amelyek célja versenyképes európai kiskereskedelmi piacok kialakítása, lehetővé téve a fogyasztók számára, hogy éljenek az intelligens infrastruktúrák adta előnyökkel. Ami a rendszer rugalmasságát és a fogyasztók részvételét illeti, a NEKT-k tervezeteinek jelentős része konkrét célt és mérhető célértékeket megnevezve említi az intelligens fogyasztásmérők alkalmazását. 2017 végére az uniós háztartások mintegy 37 %-a rendelkezett intelligens villamosenergia-fogyasztásmérőkkel, 7 tagállamban pedig le is zárult ezek országos szintű bevezetése. A nemzeti energia- és klímaterveknek tükrözniük kell a meglévő kereteket érintő frissítéseket, amelyeket a „Tiszta energia minden európainak” csomag vezetett be annak biztosítása érdekében, hogy a végső fogyasztók hozzáférjenek az intelligens fogyasztásmérőkhöz. A nemzeti energia- és klímaterveknek jelteniük kell azokat a

²⁰ A villamosenergia-rendelet ezeket azon tagállamok számára írja elő, amelyek kiindulási vagy folyamatos kapacitásmechanizmusokat irányoznak elő, és amelyeknek ezért fejleszteniük kell piacaikat.

tervezett intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik a polgárok és a vállalkozások (különösen a kkv-k) számára, hogy nagyobb mértékben gyakorolhassanak kontrollt villamosenergia-fogyasztásuk és -költségeik felett, például dinamikus árszerződések révén.

A nemzeti energia- és klímaterveknek biztosítaniuk és támogatniuk kell a tudatos fogyasztói magatartás kialakítását, a fogyasztói tudatosság növelését és a fogyasztóvédelmet; az energiaszegénység problémáinak kezelése kapcsán strukturáltabb megközelítés alkalmazása volna célszerű (lásd még a 2.3.5. pontot).

2.2.5. Kutatás, innováció és versenyképesség

A kutatás és az innováció kulcsfontosságú az Unió számára az ambiciózus energia- és éghajlatpolitikai célkitűzések eléréséhez, valamint az energiaellátás biztonságának, megbízhatóságának és ellenálló képességének biztosításához. Ugyanakkor **versenyképes környezetet kell biztosítanunk az EU ipara számára.** A két folyamatnak kéz a kézben kell járnia. Az energiaunióra vonatkozó stratégia részeként, az európai stratégiai energiatechnológiai terv (SET-terv) és a tiszta energiákkal kapcsolatos innováció felgyorsításáról szóló közlemény²¹ meghatározta az uniós szinten szükséges stratégiai kutatási és innovációs prioritásokat és intézkedéseket az energiarendszer átalakításának költséghatékony felgyorsítása érdekében. A nemzeti energia- és klímaterveknek meg kell határozniuk, hogy e célok közül melyiket kell követni nemzeti szinten, hatékony módon nemzeti célkitűzésekkel és intézkedésekkel alakítva a SET-tervet.

A tagállamoknak további erőfeszítéseket kell tenniük annak érdekében, hogy a kutatást, az innovációt és a versenyképességet nemzeti energia- és klímaterveik szerves részévé tegyék. A nemzeti energia- és klímaterveknek olyan szakpolitikákat kell kijelölniük, amelyek kifejezetten az energiával és az éghajlattal kapcsolatos prioritásokra összpontosítanak, beleértve a kutatási és innovációs programokat és a kapcsolódó finanszírozási célokat, valamint az uniós pénzügyi és finanszírozási eszközök felhasználását. A nemzeti energia- és klímaterveknek meg kell vizsgálniuk, hogy a tervezett nemzeti közberuházások hogyan támogathatják a rendelkezésre álló technológiák piaci elterjedését, valamint az új, áttörést jelentő technológiák széles körű bevezetését és az energiarendszerbe történő integrálását. Olyan megfelelő infrastruktúrára is szükség van, amely az energiaigényes ágazatok, a járműgyártás és az építőipar esetében képes támogatni a klímasemlegességre való átállást. Ugyancsak fejleszteni kell a nemzeti innovációs/ipari ökoszisztémák hozzájárulását az európai fenntartható stratégiai értékláncok kiépítéséhez (pl. akkumulátorok, hidrogén, feltörekvő bioalapú termékek, tiszta, összekapcsolt és önvezető járművek, hőszivattyúk, integrált energiagazdálkodási rendszerek).

A Horizont 2020 sikerére építve a Horizont Európa (2021–2027) észszerűsíti és racionalizálja a kutatás és az innováció uniós finanszírozását annak érdekében, hogy növelje annak jelentőségét és hatását egyre több megújuló energiaforrás, az

²¹ COM(2016) 763 final.

energiahatékonyság és a szén-dioxid-mentesítés terén. Az innovációs alap²² minden olyan tagállamban támogatni fogja a beruházásokat, amely tiszta innovatív technológiákat hoz piaci forgalomba.

A klímasemleges gazdaságra való, 2050-ig történő átállásra irányuló kutatási és innovációs erőfeszítések

A Bizottság klímasemleges gazdaságra vonatkozó hosszú távú stratégiai jövőképe, a „Tiszta bolygót mindenkinek” közlemény²³ a nagyszabású, koordinált kutatási és innovációs erőfeszítések szükségességét hangsúlyozta. Az európai kutatásnak karbonsemleges megoldásokra kell összpontosítania olyan területeken, mint az energiaügy és a közlekedés, a hidrogén és az üzemanyagcellák, az energiatárolás, az energiaigényes iparágak karbonsemlegessé alakítása, a körforgásos gazdaság, a biogazdaság, az intelligens városok, valamint a mezőgazdaság, az akvakultúra és az erdészet fenntartható módon történő erősítése.

2.3. A NEKT-tervezetek megalapozottsága és következetessége, valamint a szakpolitikai kölcsönhatások figyelembevétele

2.3.1. Megfelelő-e az elemzési keret?

A végleges nemzeti energia- és klímatervek szilárdsága, hitelessége és megalapozottsága fogja meghatározni, hogy e tervek milyen mértékben tudják támogatni az energiaunió céljainak megvalósítását. Az elemzési keret minősége és hitelessége jórészt a modellezési megközelítésen, a felhasznált adatforrásokon, az elemzés átláthatóságán, valamint a javasolt szakpolitikák és intézkedések átfogó értékelésén alapul. Mindezek a szempontok döntő fontosságúak annak kimutatásához, hogy a tagállamok milyen mértékben mérlegelték gondosan a fő tényezőket célkitűzéseik és szakpolitikáik meghatározása során. A hiteles modellezésből eredő részletes előrejelzések és a tervezett szakpolitikák és intézkedések hatásának elemzése egyaránt lényeges aspektusok.

A nemzeti energia- és klímatervek összehasonlíthatóságának feltétele **az alkalmazott mérőszámok lehető legnagyobb fokú egységessége**, valamint a bázisívre vonatkozó számoknak a jelentett adatpontokkal való egybevetése. Noha a NEKT-k tervezeteinek többsége dokumentálja a kulcsfontosságú feltételezéseket és adatforrásokat **az információk teljessége** terén még akad tennivaló. A következetesség és a teljesség biztosítása érdekében a Bizottság segítségnyújtást és egységes sablonokat ajánlott fel. A tagállamoknak – amennyire csak lehet – a hivatalos Eurostat-statisztikák alapján kell dolgozniuk. Ez a tervezési mód lehetőséget nyújt az energetikai és éghajlati statisztikákért felelős szervek közötti koordináció további javítására.

²² Az innovációs alap egy mintegy 10 milliárd EUR összegű európai uniós beruházási program, amelyet az EU ETS kibocsátási egységek értékesítése révén finanszíroznak.

²³ „Tiszta bolygót mindenkinek” – Európai hosszú távú stratégiai jövőkép egy virágzó, modern, versenyképes és klímasemleges gazdaságról, COM(2018) 773 final.

2.3.2. Hogyan kerülnek figyelembevételre az energiaunió dimenziói közötti kölcsönhatások?

A tiszta energiára való átállás lehetővé tétele érdekében a tagállamoknak fel kell mérniük, illetve megfelelően kezelniük kell a különböző dimenziók közötti kölcsönhatásokat. **A nemzeti energia- és klímaterveknek strukturált értékelést kell nyújtaniuk a nemzeti politikák hatásairól, valamint az energetikával és az éghajlatváltozással kapcsolatos európai és nemzeti intézkedések közötti kölcsönhatásról.** A hatásvizsgálatok szisztematikusabban vizsgálhatnák a szakpolitikák közötti kölcsönhatásokat, például az energiahatékonysági és az energiainfrastruktúra-politikák közötti hatásokat, vagy a bioenergia különböző célokra történő fenntartható hasznosításával kapcsolatos szakpolitikai hatásokat. Az értékelt kölcsönhatások és a különböző energia- és éghajlat-politikák és célkitűzések közötti szinergiák politikai következményeit azonban még pontosabban meg kell vizsgálni, különösen ami az ellátásbiztonság, a belső energiapiac, valamint a megújuló energiaforrások és az energiahatékonysági politikák összefüggéseit illeti.

A digitális technológiák például alapvetően megváltoztatják az energiapiacot. Ha azonban a digitalizációt nem megfelelően hajtjuk végre, akkor annak az energiafogyasztás és az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésére gyakorolt pozitív hatásait ellensúlyozhatja az adatközpontok és távközlési hálózatok villamosenergia-fogyasztásának drasztikus növekedése.

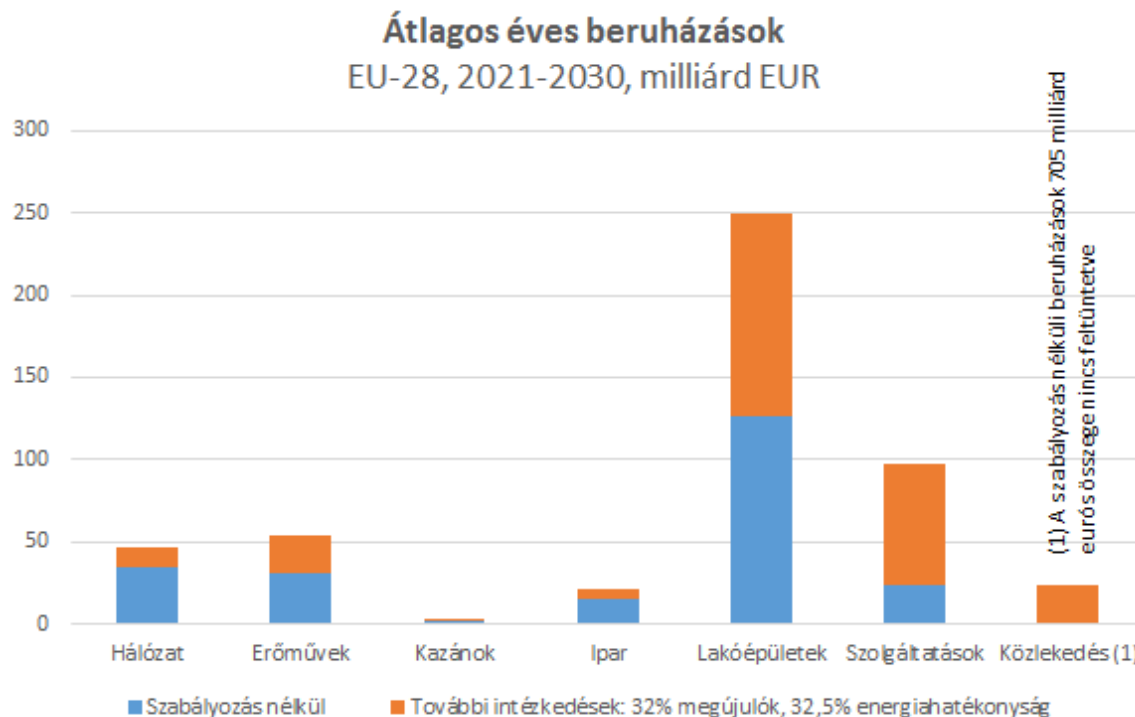
Az „**első az energiahatékonyság**” elv jó példa a több területet átfogó szakpolitikára. Ez azt jelenti, hogy az új energiapolitikák bevezetése vagy a beruházásokkal kapcsolatos döntések meghozatala előtt a hatóságoknak ellenőrizniük kell, hogy energiahatékonyság révén nem lehet-e ugyanazokat a célokat költséghatékonyabban elérni. A NEKT-k tervezetei közül néhány konkrét példával szolgál azzal kapcsolatban, hogyan érvényesült ez az elv, amikor koherenciát kívántak teremteni az energiakereslet alakulására vonatkozó előrejelzések és a meghozandó energiabiztonsági intézkedések között. A végleges nemzeti energia- és klímaterveknek ki kell terjeszteniük ennek az elvnek az alkalmazását.

2.3.3. Hogyan mobilizálhatják az előzetes nemzeti energia- és klímatervek a szükséges beruházásokat?

A klímasemlegesség felé való átmenet gazdaságaink alapvető változását hozza magával. **A beruházási igények azonosítása és a szükséges finanszírozás biztosítása** elengedhetetlenek ahhoz, hogy az EU éghajlat- és energiapolitikai céljainak 2030-ig történő eléréséhez szükséges évi mintegy 260 milliárd EUR összegű²⁴ további beruházást végre lehessen hajtani. A nemzeti energia- és klímatervek fontos eszközei lehetnek a nemzeti beruházások tervezésének az energia- és éghajlat-politika területén.

²⁴ Az adat az EUCO32–32.5 forgatókönyvből származik (összhangban az EUCO-forgatókönyvek kulcsfontosságú technológiai feltételezéseivel, lásd: <https://ec.europa.eu/energy/en/data-analysis/energy-modelling/euco-scenarios>).

Közfinanszírozásra lesz szükség a digitális és fenntartható készségek fejlesztéséhez, az újrafeldolgozó létesítmények fellendítéséhez, a középületek felújításához, valamint az infrastruktúra karbantartásához és felújításához is. A hatóságok, a magánszektor és a polgárok közötti, új beruházásokkal kapcsolatos koordináció lehetővé teszi a pénzeszközök összpontosítását, a meg nem térülő eszközök mellőzését, valamint a vállalkozások és a polgárok új igényeinek kielégítését.

5. ábra: Átlagos éves beruházási igény 2021–2030 között (Forrás: a Bizottság által végzett modellezés).

Az Európai Stratégiai Beruházási Alap²⁵, az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz²⁶, az európai strukturális és beruházási alapok és más meglévő kezdeményezések sikereseknek bizonyultak a megújuló energiával és az energiahatékonysággal kapcsolatos beruházások támogatásában. E tapasztalat birtokában a Bizottság következő, 2021 és 2027 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretet érintő javaslatai kimondják, hogy az uniós források legalább 25 %-ának hozzá kell járulnia az éghajlatváltozás hatásainak enyhítéséhez és az azokhoz való alkalmazkodáshoz. A magántőke fenntartható beruházásokkal kapcsolatos mobilizálása érdekében az InvestEU program²⁷ teljes pénzügyi keretösszegének 30 %-át az éghajlattal kapcsolatos célkitűzések támogatására volna célszerű fordítani. A szóban forgó program „fenntartható infrastruktúra” keretén belül az éghajlattal és a környezettel kapcsolatos uniós célkitűzésekhez való

²⁵ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/1017 rendelete (2015. június 25.) az Európai Stratégiai Beruházási Alapról, az Európai Beruházási Tanácsadó Platformról és a Beruházási Projektek Európai Portáljáról, valamint az 1291/2013/EU és az 1316/2013/EU rendelet módosításáról – az Európai Stratégiai Beruházási Alap.

HL L 169., 2015.7.1., 1. o.

²⁶ Az 1316/2013/EU rendelet.

²⁷ COM(2018) 439 final.

hozzájárulásnak még ennél is magasabbnak (55 %) kell lennie. Az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz részeként a források egy meghatározott részét a határokon átnyúló megújulóenergia-projektek támogatására különítették el. A tagállamokat arra is ösztönözzük, hogy az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszerének aukciós bevételeit a kibocsátások csökkentésére és elnyelésére, a megújuló energiaforrásokra, az energiahatékonyságra, valamint a tiszta energiát és az ipari technológiákat érintő kutatással és innovációval kapcsolatos beruházások finanszírozására fordítsák.

Az energiaunióval kapcsolatos célkitűzések megvalósításának alapvető részét képezi **a várható beruházási igények és a lehetséges finanszírozási források azonosítása és számszerűsítése**. Tizenegy tagállam ismertetett olyan becslést, amely vagy beruházási igényeinek egészére (**Franciaország, Olaszország és Spanyolország**), vagy azok egy részére (**Görögország, Finnország, Magyarország, Írország, Olaszország, Lettország, Lengyelország és Románia**) vonatkozik. A pénzügyi forrásokat érintő részletek ismertetése eltérő szintű. A nemzeti energia- és klímatervek tervezetében a tagállamok többsége konkrét befektetési adatokat is ismertetett.

Ezzel párhuzamosan az Európai Bizottság a tagállami beruházási igényekre koncentrálva **az európai szemeszter 2018–2019-es ciklusának** részeként foglalkozott ezzel a témával mind a 2019. évi országjelentésekben, mind pedig a szemeszter 2019. évi országspecifikus ajánlásaira vonatkozó, 2019. június 5-én közzétett bizottsági ajánlásokban; a tagállamok többsége az energiahatékonyságba, a megújuló energiába és/vagy az éghajlat-politikába történő beruházások előtérbe helyezésével kapcsolatban kapott ajánlásokat. Az integrált nemzeti energia- és klímatervek tervezeteinek ezen értékelése figyelembe veszi az európai szemeszter legfrissebb megállapításait és ajánlásait.

Több tagállam is összehangolta már nemzeti energia- és klímatervét az európai szemeszter részét képező országspecifikus ajánlásokkal, azonban ezt az összehangolást valamennyiüknek el kell végezni²⁸. Általában véve folytatni kell a párbeszédet az energia- és éghajlat-politikák és a strukturális reformok előmozdításának kulcsfontosságú eszköze, az európai szemeszter közötti összhang és szinergiák maximalizálása érdekében. Ebben az összefüggésben a tervezett szakpolitikák átfogó gazdasági hatásainak megértéséhez igen fontos a nemzeti energia- és klímaterv által javasolt szakpolitikák és intézkedések alapos makrogazdasági értékelése. A nemzeti energia- és klímatervek véglegesítése érdekében tett előrelépések bekerülnek majd a 2020-as európai szemeszter országjelentéseibe is.

A Bizottság azt javasolta²⁹, hogy a **kohéziós politikai alapok** kezelésekor vegyék figyelembe a nemzeti energia- és klímatervekben azonosított nemzeti és regionális

²⁸ Az energiaunió irányításáról szóló rendelet kifejezetten megemlíti, hogy a tagállamok kötelesek biztosítani azt, hogy az integrált nemzeti energia- és klímatervek legyenek tekintettel az európai szemeszter keretében kiadott legújabb országspecifikus ajánlásokra.

²⁹ Javaslat: Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Európai Regionális Fejlesztési Alapra, az Európai Szociális Alap Pluszra, a Kohéziós Alapra és az Európai Tengerügyi és Halászati Alapra vonatkozó közös rendelkezések, valamint az előbbiekre és a Menekültügyi és Migrációs Alapra, a Belső

igényeket. Az európai szemeszter 2019-es ciklusában készített országjelentésekben azonosított és az előzetes nemzeti energia- és klímatervekben körvonalazott, beruházásokra vonatkozó prioritások kiegészítik egymást. Különösen fontosak azok a támogatások, amelyek segíthetnek a helyi, regionális és nemzeti hatóságok kapacitásépítésében, a technikai segítségnyújtásban és a határokon átnyúló együttműködésben. A 2021 és 2027 közötti időszakban nagy hangsúlyt fog kapni a tiszta és méltányos energetikai átállás, a kutatás és innováció, valamint az intelligens szakosodáson, az ipari klaszterek ágazatokon átívelő összekapcsolásán és az innovációs tevékenységek terén létrejövő, régiók közötti együttműködés támogatásán alapuló ipari átállás. Ezen túlmenően a Bizottság javaslataiban a teljes nemzeti energia- és klímaterv elfogadása az Európai Regionális Fejlesztési Alaphoz és a Kohéziós Alaphoz való hozzáférés „tematikus előfeltétele”, különösen az energiahatékonyságba és a megújuló energiaforrásokba történő beruházások tekintetében.

2.3.4. Hogyan segíthetik elő az előzetes nemzeti energia- és klímatervek az uniós versenyképességet?

2030-ig minden tagállamnak **megfelelő keretfeltételeket kell teremtenie a stratégiai értékláncok kialakításához**, hogy készen álljon a következő beruházási ciklusra, és támogathassa a 2050-ben elérendő klímasemlegesség célkitűzését. Kíváncsún lenne, ha a nemzeti energia- és klímatervek általában részletesebb áttekintést adnának arról, miként kívánják a tagállamok előmozdítani ezeket a feltételeket azon szakpolitikák és intézkedések koordinálásával, amelyek célja az ipar 2030-ig történő, klímasemlegesség, körforgásossá és fenntarthatóvá való átalakulásának előmozdítása. E keretfeltételeknek a társadalom és a bolygó javát szolgáló változások motorjaként kell szolgálniuk anélkül, hogy az európai ipar veszítene versenyképességéből.

Általánosabban megfogalmazva, a nemzeti energia- és klímaterveknek segítséget kell nyújtaniuk a tagállamok versenyelőnyeinek azonosításában és növelésében, a javasolt intézkedések hatásának megfelelő értékelése mellett. A javasolt szakpolitikák makrogazdasági hatásaira és az iparágak előtt álló versenyképességi kihívásokra vonatkozó világosabb elemzéseknek fontos szerep jut az energia- és éghajlat-politikai átállás sikeres lebonyolításában. Az a számos tagállam által javasolt megközelítés, mely szerint széles körű ipari konzultációt kell indítani a kérdésben, helyes gyakorlatnak tűnik.

A **versenypolitika** biztosítja, hogy az alacsony kibocsátású gazdaságra és a tiszta energiára való áttérést támogató kormányzati kiadások hatékonyak legyenek, és ne idézzenek elő torzulásokat a belső energiapiacra. Noha nem helyettesítik a bejelentésekkel kapcsolatos meglévő jogi követelményeket, a nemzeti energia- és klímatervek hasznosak lehetnek az állami támogatásokra vonatkozó előzetes bejelentések jövőbeli szükségességének meghatározásához. A tagállamoknak azt is biztosítaniuk kell, hogy a szakpolitikák és intézkedések összhangban legyenek a nemzetközi kötelezettségekkel, különösen ami a WTO-megállapodásokat illeti.

2.3.5. Hogyan segítik elő az előzetes nemzeti energia- és klímatervek a méltányos átállást?

Gazdaságaink tervezett átalakulásához olyan integrált megközelítésre van szükség, amely gondosan értékeli a társadalmi, területi és foglalkoztatási hatásokat rövid és hosszú távon. Az igazságos átmenet biztosítása érdekében ez az értékelés fogja az alapját képezni átfogó, több szakpolitikai területen átívelő törekvéseinknek. A készségek, a kutatás, az innováció, az infrastruktúra és a szociális védelem fejlesztésének állami finanszírozását hozzá kell igazítani a társadalom új igényeihez. Az EU energia- és klímaterveinek sikere érdekében kezdettől fogva figyelembe kell venni a szociális dimenziót. Ez segíteni fog a társadalmilag méltányos, igazságos átállás biztosításában, többek között a vidéki területeken is, és adott esetben biztosítani fogja a reformok társadalmi elfogadottságát és állami támogatását, különösen a nagyszabású projektek és az áttörést jelentő technológiák terén.

Amennyiben szükséges, a reformok középpontjába enyhítő vagy kiegyenlítő intézkedéseket kell helyezni (ideértve az energiaszegénységet csökkentő intézkedéseket is), a nemzeti energia- és klímatervekben pedig külön rá kell mutatni ezekre.

Az energiaszegénység Uniószerre még mindig közel 50 millió embert érint. A nemzeti energia- és klímaterveknek strukturáltabb módon kell foglalkozniuk az energiaszegénységgel, és értékelniük kell az energiaszegénység által érintett háztartások számát, fő jellemzőit (összetétel, jövedelmi szintek stb.), illetve esetleges földrajzi koncentrációját³⁰. Amennyiben e háztartások száma jelentős, vagy bizonyos csoportok, régiók rendkívüli kockázatnak vannak kitéve, az energiaszegénység csökkentésére irányuló, az érintett célcsoportokkal, szakpolitikákkal és intézkedésekkel, valamint potenciális finanszírozási forrásokkal összefüggő indikatív célokat kell kitűzni. Számos előzetes nemzeti energia- és klímaterv tartalmaz már ezzel kapcsolatos pozitív elemeket. **Görögország** például konkrét célkitűzéseket határoz meg, de az **Olaszország, Málta és Finnország** által elvégzett elemzés is kellő részletességű.

Az Európai Szociális Alap (ESZA+) és az európai készségfejlesztési program ugyancsak fontos eszközei a karbonszegény gazdaságra és energiatermelésre való átállásnak. A szociális jogok európai pillérével együtt további segítséget nyújtanak annak biztosításához, hogy az emberek egyenlő esélyeket kapjanak, többek között – a készségigények és az ágazati összetétel tekintetében folyton változó – munkaerőpiacra való belépéshez. A szociális jogok európai pillére különösen hangsúlyozza az átképzéshez, a továbbképzéshez és a szociális védelemhez való jogot, amelyek az igazságos átállás lényeges elemei.

Ezzel párhuzamosan az EU kibocsátás-kereskedelmi rendszere által finanszírozott modernizációs alap a tíz alacsonyabb jövedelmű tagállam energiarendszereinek korszerűsítését szolgálja, illetve – a felfelé irányuló konvergencia előmozdítása mellett – ösztönzi a klímasemleges gazdaságra történő átállást.

³⁰ Az energiaszegénység által érintett háztartások jelentős hányada például közepes jövedelmű háztartás (a jövedelmekre és életkörülményekre vonatkozó uniós statisztika (EU-SILC) adatai alapján).

A Bizottság további lehetséges szinergiákat fog feltárni más kezdeményezésekkel, amelyek célja a tiszta energiára való átállással kapcsolatos kihívások és lehetőségek kezelése Európa bizonyos területein: ilyen például a Polgármesterek Szövetsége, a „Tiszta energia az EU szigeteinek” kezdeményezés, a Bizottság legkülső régiókkal kapcsolatos stratégiája, az európai akkumulátoripari összefogás és a széntermelő régiók átalakításával foglalkozó platform.

2.3.6. Hogyan kapcsolódnak az előzetes nemzeti energia- és klímatervek a környezetvédelmi szakpolitikákhoz?

Az energia- és éghajlat-politikai fellépések a **levegőminőség** szempontjából is előnyökkel járhatnak. **A biológiai sokféleség csökkenésének és az éghajlatváltozásnak** a kezelése olyan szakpolitikák, amelyeknek kéz a kézben kell járniuk. A **körforgásos gazdaság** dekarbonizációt elősegítő hatásai széles körben elismertek.

Néhány tagállam már belefoglalta ezeket az elemeket előzetes nemzeti energia- és klímatervébe. A tagállamoknak a vonatkozó jogszabályok előírásainak megfelelően biztosítaniuk kell nemzeti energia- és klímaterveik és a nemzeti levegőszennyezés-csökkentési programok³¹ közötti összhangot, beleértve azok mennyiségi aspektusait is. Az energia- és éghajlat-politikai stratégiák és a biológiai sokféleség megőrzése, a körforgásos gazdaság, a biogazdaság és az erőforrás-hatékonyság közötti kapcsolatokat egyértelművé kell tenni: konkrét intézkedéseket kell meghatározni, értékelni kell azok hatásait, és szükség esetén korrekciós intézkedéseket kell kidolgozni. A termékek újrafelhasználása és egyes másodlagos nyersanyagok megfelelőbb újrahasznosítása például csökkentheti az energiaigényt.

A Bizottság – szakpolitikai párbeszéd és bevált gyakorlatok megosztása révén – segítséget nyújthat a tagállamoknak az említett szempontok nemzeti energia- és klímaterveikbe történő belefoglalásában olyan eszközök felhasználásával, mint a „Tiszta levegőt” párbeszéd, az „angyali kör” missziók, a TAIEX peer2peer (technikai segítségnyújtás és információcsere), a körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési tervek, a LIFE program, a Natura 2000 hálózatra, az éghajlatváltozásra és a megújuló energiaforrásokra vonatkozó útmutatás, vagy a Strukturálisreform-támogató Szolgálat által nyújtott támogatás.

3. KÖVETKEZŐ LÉPÉSEK – A VÉGLEGES NEMZETI TERVEK ÖSSZEÁLLÍTÁSA

3.1. Állandó iteratív folyamat

A nemzeti energia- és klímatervek véglegesítésével kapcsolatos iteratív folyamat első mérföldköveit az e közleményben szereplő elemzés, valamint a NEKT-k tervezetére

³¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/2284 irányelve (2016. december 14.) egyes légköri szennyező anyagok nemzeti kibocsátásainak csökkentéséről, a 2003/35/EK irányelv módosításáról, valamint a 2001/81/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről, HL L 344., 2016.12.17., 1. o. A 6. cikk szerinti nemzeti levegőszennyezés-csökkentési program az a fő irányítási intézkedés, amely révén a tagállamoknak biztosítaniuk kell a 2020-ra és 2030-ra vonatkozó kibocsátáscsökkentési kötelezettségek teljesítését.

vonatkozó, az országspecifikus személyzeti munkadokumentumokkal alátámasztott országspecifikus ajánlások jelentik.

Az Európai Bizottság és a tagállamok 2015 óta dolgoznak együtt a nemzeti energia- és klímatervek első változatának elkészítésén és benyújtásán. Az elkövetkező hónapokban a Bizottság folytatja és intenzívebbé teszi a tagállamokkal folytatott technikai információcserét, többek között a technikai munkacsoport ülésein és a kétoldalú találkozón.

A közösen megállapított 2030-as energia- és éghajlat-politikai célok nagyon ambiciózusak és konkrét erőfeszítéseket igényelnek a gazdaság egészében. A NEKT-tervezetek közös, szilárd és összehasonlítható platformot kínálnak ahhoz, hogy a civil társadalom, a vállalkozások, a szociális partnerek és a helyi önkormányzatok Uniószerre bekapcsolódhassanak, és megvitathassák az előttünk álló közös kihívásokat, valamint az energia- és éghajlat-politika hosszú távú prioritásait. Mivel a tervezetek a benyújtásukkor közzétételre kerültek, az átlátható viták már kezdetüket vették. Ezeknek az interakcióknak elő kell segíteniük, hogy növekedjen a végleges nemzeti energia- és klímatervek ambíciószintje, valamint kézzelfogható példákkal kell szolgálniuk a következő tíz évben megvalósítandó projektekre és szakpolitikákra. A tagállamoknak biztosítaniuk kell a nyilvánosság számára a végleges tervek elkészítésében való korai és tényleges részvétel lehetőségét; a tervekbe azután bele kell foglalni a nyilvánosság véleményének összefoglalását.

Ezzel párhuzamosan a Bizottság továbbra is szisztematikusan biztosítja a társadalom valamennyi szintjének bevonását, egyszersmind megerősíti az európai, nemzeti és helyi erőfeszítések közötti szinergiákat a nemzeti energia- és klímatervek révén. 2019 második felében és azt követően az Európai Bizottság a korábbiakhoz hasonlóan szorgalmazni fogja a nemzeti energia- és klímatervekről szóló széles körű vitát.

3.2. A következő hat hónap prioritásai

A következő hat hónap – tehát a 2019 végéig tartó időszak – döntő fontosságú lesz a tagállamok számára hiteles, megalapozott, teljes körű és megbízható végleges nemzeti energia- és klímaterveik kidolgozása szempontjából. A jövőbeli eszmecserék hatásának maximalizálása érdekében a Bizottság a szóban forgó iterációkat hét fő prioritás mentén kívánja irányítani.

Tagállamoknak szóló ajánlásaiban a Bizottság hangsúlyt fektetett az energiaunióval kapcsolatos szempontok végrehajtására, csakúgy mint olyan nagy jelentőségű ügyekre, mint a beruházások, a társadalmilag igazságos és méltányos átállás, valamint a levegő minőségét érintő kérdések.

A nemzeti energia- és klímatervek véglegesítésekor a tagállamoknak az országspecifikus ajánlások mellett az alábbi prioritásokat kell figyelembe venniük:

3.2.1. A 2030-ra vonatkozó ambíciószintben és szakpolitikákban mutatkozó eltérések korrigálása

A nemzeti energia- és klímatervek véglegesítésekor még sok eltérés vár korrekcióra. Az energiahatékonyság és a megújuló energiaforrások részesedése terén egyes tagállamoknak jobban ki kell használniuk nemzeti potenciáljukat, míg másoknak meg kell erősíteniük nagyratörő célkitűzéseiket. Nemzeti energia- és klímatervek véglegesítése során a tagállamoknak **fokozniuk kell az Unió 2030-as energia- és éghajlat-politikai céljainak elérésére irányuló közös erőfeszítéseiket, mivel a meglévő politikák fenntartása nem lenne elegendő a célértékek eléréséhez.**

Számos tagállam kap felkérést arra, hogy konkrétabb szakpolitikai lépésekkel és intézkedésekkel támogassák nemzeti célértékeik és hozzájárásaik elérését, adott esetben finanszírozási forrásokkal kiegészítve azokat, és folytassák nemzeti energia- és klímatervek elemzéseken nyugvó elméleti megalapozását. A végleges nemzeti energia- és klímaterveknek teljeseeknek és átfogóknak kell lenniük, hogy az erőfeszítések és az előrehaladás megfelelő módon nyomon követhető és szükség szerint felülvizsgálható legyen. A Bizottság korábban olyan iránymutatást tett közzé, amely segítséget nyújt mérhető, teljesíthető, reális és határidőhöz kötött célok kitűzéséhez mind az öt dimenzióban³².

Amennyiben a végleges nemzeti energia- és klímatervek ambíciószintje nem elegendő az energiaunió célkitűzéseinek eléréséhez, és különösen a megújuló energiára és az energiahatékonyságra vonatkozó 2030-as célok közös teljesítéséhez, a Bizottságnak további uniós szintű intézkedéseket kell fontolóra vennie a teljesítés biztosítása érdekében.

3.2.2. Az érintett minisztériumok bevonása nemzeti szinten

A nemzeti energia- és klímatervek tervezete példa nélküli lehetőséget jelent a tagállamok számára, hogy feltárják a szakpolitikai területek közötti szinergiákat, és valódi „összkormányzati megközelítést” fogadjanak el.

Noha több tagállam már új intézményi rendszert dolgozott ki, amely jobb koordinációt tesz lehetővé a különböző szakpolitikai területek között, további munkára van szükség a nemzeti energia- és klímatervek véglegesítése és végrehajtása érdekében. Különösen igaz ez a gazdasági és pénzügyminisztériumokkal való szinergiákra és együttműködésre. Amennyiben leírásra kerülnek az energia- és éghajlat-politikák szinergiái a regionális, az ipari, a közlekedési, a digitális, a szociális, a mezőgazdasági és a környezetvédelmi politika területével, ezek a szinergiák jobban feltárhatók. Ez magában foglalja a végleges tervek alternatív üzemanyagokra vonatkozó szempontjainak teljes koherenciáját is, valamint azt a nemzeti szakpolitikai keretet, amelyet az egyes tagállamoknak az

³² 2015-ben a Bizottság az energiaunió helyzetével kapcsolatos első csomag részeként szolgálati munkadokumentumot készített az energiaunió célkitűzéseinek irányában elért előrehaladás nyomon követéséről. Ez a dokumentum releváns kulcsfontosságú mutatókat tartalmaz az uniós energia- és éghajlat-politikai célkitűzések és célértékek felé tett előrelépések számszerűsítése és mérése céljából. SWD(2015) 243 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1449767808781&uri=CELEX:52015SC0243>.

alternatív üzemanyagok infrastruktúrájáról szóló irányelv³³ alapján 2019. novemberig kell benyújtaniuk.

3.2.3. A szomszédos tagállamokkal való együttműködés legoptimálisabb módja

A **regionális kooperációra** irányuló folyamatos erőfeszítéseket magasabb szintre kell emelni a piaci integráció, valamint a költséghatékony szakpolitikák és intézkedések elősegítése érdekében. Bátorítjuk a tagállamokat, hogy ne csak a szomszédos tagállamokkal folytassanak együttműködést, hanem az Energiaközösség aláíróival és az Európai Gazdasági Térség harmadik országbeli tagjaival is.

Regionális együttműködés – helyes gyakorlatok:

A nemzeti energia- és klímatervek elkészítését támogatandó a **Nordic Energy Research** elvégezte egy forгатókönyv-alapú energiarendszer-elemzés koordinációját, mely elemzés a balti országok energiarendszerében bekövetkező változásokat kutatja. A **Benelux együttműködési kereten** belül az Energiaügyi Tanács 2018. június 11-i ülésén nyilatkozatot írtak alá az előzetes nemzeti energia- és klímatervek előkészítését célzó együttműködés megerősítéséről. Az **ötoldalú energiaügyi fórum** tagjai az Energiaügyi Tanács 2019. március 4-i ülésén politikai nyilatkozatot írtak alá arról, hogy fenn kívánják tartani és meg kívánják erősíteni az együttműködést a nemzeti energia- és klímatervek fejlesztése és nyomon követése terén, különös hangsúlyt fektetve a határokon átnyúló jelentőséggel bíró kérdésekre. Az **északi-tengeri energetikai együttműködés** keretében több tagállam is elkötelezte magát amellyel, hogy a nemzeti energia- és klímatervekben koordinált elemeket dolgoznak ki a tengeri megújuló energia – különösen a szélenergia – költséghatékony felhasználásának megkönnyítése érdekében. A Bizottság várakozással tekint a más tengeri medencékben folytatott hasonló együttműködések elé, figyelemmel arra, hogy a klímasemleges gazdaság 2050-ig történő megvalósítása szükségessé teszi, hogy Európa villamos energiájának jelentős részét tengeri erőművekben állítsák elő³⁴.

Általában véve az Európai Unió irányító tevékenysége nélkül nehéz lenne elérni azt a célkitűzést, hogy felgyorsuljon a világszintű energia- és éghajlatpolitikai átállás. Ugyanakkor az uniós erőfeszítések hatása globális szinten csekély lesz, ha harmadik országok nem követik ugyanezt az utat. Éppen ezért a Bizottság arra ösztönzi a tagállamokat, hogy nemzeti energia- és klímaterveiket egészítsék ki olyan gyakorlati, potenciálisan átruházható és igényekre szabható szakpolitikákkal, amelyek a tiszta energiára való globális átállás irányítását érintő uniós erőfeszítések részeként Európán kívül is megoszthatók lennének. Indokolt esetben a tagállamok konzultálhatnak érdeklődést mutató harmadik országokkal is.

3.2.4. A nemzeti energia- és klímatervek felhasználása az ipar, a versenyképesség és az innováció támogatására

³³ Az Európai Parlament és a Tanács 2014/94/EU irányelve (2014. október 22.) az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről, *HL L 307., 2014.10.28., 1–20. o.*

³⁴ Ezt az átmenetet támogatják a tengeri területrendezésről szóló uniós irányelv, az innováció ösztönzésére és a megbízható óceánadatokhoz való hozzáférés javítására irányuló, folyamatban lévő uniós erőfeszítések, valamint az InvestEU keretében a szükséges kábel- és kikötői infrastruktúrával kapcsolatos célzott lehetőségek.

Reformok széles körére lesz szükség ahhoz, hogy teljes mértékben ki lehessen használni az éghajlat- és energiapolitikák növekedési potenciálját. A nemzeti energia- és klímaterveknek segíteniük kell a tagállamok versenyelőnyeinek azonosítását és növelését azáltal, hogy megfelelő reformokat, valamint optimális beruházási jelzéseket és ösztönzőket határoznak meg, többek között az adóztatás átalakítása révén. A nemzeti energia- és klímaterveknek meg kell határozniuk a szükséges célkitűzéseket, támogatva nemcsak a nemzeti strukturális reformokat, de a versenyképességet, a fenntarthatóságot, a beruházásokat, a kereskedelmi infrastruktúrát és az innovációt előtérbe helyező integrált ipari stratégiák alkalmazását is. **A kutatási és innovációs prioritásokat érintő stratégiák megalapozottabbá tétele** szintén megerősítheti a hosszú távú európai prioritásokat, miközben az élvonalbeli ágazatokban fenntartja az uniós exportot.

A nemzeti energia- és klímatervek hasznos **platformokká válhatnak, amelyek a bankszektormmal összefogva hosszú távú beruházások finanszírozását célzó új programokat dolgozhatnak ki, ösztönözhetik a magánforrások mozgósítását, illetve támogathatják a különböző ágazatok és értékláncok szereplőinek részvételével megvalósuló új kezdeményezéseket**, de bátoríthatják a Bizottság által 2017-ben már elindított, például az akkumulátorokkal és a műanyagokkal kapcsolatos kezdeményezéseket is (európai akkumulátoripari összefogás és Műanyagkörforgási Szövetség).

3.2.5. A beruházások vonzása és a finanszírozási lehetőségek azonosítása

Az elkövetkező években a nemzeti energia- és klímatervek végrehajtásának kulcsfontosságú eleme lesz az új beruházások ösztönzése és a magánfinanszírozás mozgósítása. A szakpolitikai célkitűzések és eszközök egyértelműsége alapvető fontosságú lesz a további beruházási igények hatókörének és mértékének meghatározása szempontjából, mert ez megkönnyíti a különböző finanszírozási források tervezését és mobilizálását. A következő hónapokban ezért a tagállamoknak egyértelművé kell tenniük az eszközöket, és meg kell erősíteniük a tervezett beruházási igények, a meglévő akadályok és a lehetséges finanszírozási források elemzését, figyelembe véve az európai szemeszter folyamatával való szinergiákat is.

Ez a részletes értékelés alapvető fontosságú az állami források hatékony és célzottabb felhasználásának biztosítása, az iparnak a politikák irányáról való jobb tájékoztatása, valamint az új beruházások vonzása szempontjából; mindezek pozitív hatást gyakorolnak majd a foglalkoztatásra és a növekedésre. Az Európai Bizottság fenntartható finanszírozással kapcsolatos jelenlegi tevékenysége – amelynek célja, hogy a magánbefektetőktől származó tőkét a környezeti szempontból fenntartható befektetések felé áramoltassa –, elősegítheti a beruházási lehetőségek azonosítását és a magánfinanszírozás mozgósítását.

Ki kell használni **a meglévő és jövőbeli uniós politikákkal és uniós pénzügyi eszközökkel** való szinergiákat. A Bizottság eközben – miként azt feljebb ismertettük – számos támogató intézkedéssel fogja támogatni a tagállamokat nemzeti energia- és klímaterveik véglegesítésében és végrehajtásában.

3.2.6. A szociális dimenzió teljes körű integrálása

A tiszta energiára való sikeres átállás biztosításához elengedhetetlen a szociális aspektusok kezelése. A tagállamokat arra ösztönözzük, hogy végleges nemzeti energia- és klímaterveikben teljes körűen foglalkozzanak a **társadalmilag igazságos és méltányos átállás** biztosításának kérdésével.

Ez magában foglalja különösen a **foglalkoztatási** szempontokat, beleértve a képzést, a továbbképzést és az átképzést, valamint az energetikai átállás által érintett személyek adekvát szociális védelmét. Megfelelő módon kell foglalkozni az energiaszegénység dimenziójával is, többek között az energiaszegénység által érintett háztartások számának felmérésével és szükség esetén az energiaszegénység csökkentésére irányuló indikatív célkitűzés meghatározásával.

Végezetül, az érintett tagállamoknak mérlegelniük kell az átállásnak a **széntermelő vagy sok szén-dioxidot kibocsátó régiókban** élő lakosságra gyakorolt hatását, és ezt a problémát össze kell kapcsolni már meglévő, tervezett vagy szükséges intézkedésekkel.

3.2.7. A hosszú távú célkitűzések és egy hosszú távú jövőkép figyelembevétele

Az energiaunió irányításáról szóló rendelet előírja a tagállamok számára, hogy – nemzeti energia- és klímaterveik véglegesítésével párhuzamosan – **hosszú távú** (legalább 30 évre szóló) nemzeti **stratégiát** dolgozzanak ki **az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentésére**. Az előzetes nemzeti energia- és klímatervek több mint fele már 2050-re szóló célkitűzéseket vagy jövőképeket is magában foglal, noha eltérő kidolgozottsági szinten. A nemzeti energia- és klímaterveket és a hosszú távú stratégiákat egymást kiegészítő módon kell kialakítani, úgy, hogy azok egyben hozzájáruljanak azon európai hosszú távú stratégia folyamatban lévő véglegesítéséhez is, amelyet az Európai Uniónak 2020-ig kell benyújtania a Párizsi Megállapodás és az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye értelmében. Noha a nemzeti energia- és klímaterveknek a 2030-ig tartó időszakra kell összpontosítaniuk, figyelembe kell venniük a 2050-ig tartó időszakot is, ideértve a célértékeknek a hosszú távú dekarbonizációs céllal való összhangját, valamint a **hosszú távú célkitűzések pontosabb meghatározására** tett további erőfeszítéseket mind az öt dimenzióban.

2019 második felében az érintett tanácsi formációknak le kell zárniuk a klímasemleges Európa 2050-ig megvalósítandó európai jövőképéről szóló, folyamatban lévő politikai vitát, hogy annak eredményét a végleges nemzeti energia- és klímatervekben is figyelembe lehessen venni.

A NEKT-k tervezeteinek többsége 2050-re szóló célkitűzéseket és jövőképeket is magában foglal, noha ezek részletessége igen eltérő. **Dánia, Spanyolország, Franciaország, Hollandia, Portugália és Svédország** legkésőbb 2050-re **klímasemlegessé** kíván válni. **Franciaország** és az **Egyesült Királyság** nemzeti jogszabályaikban **jogilag kötelező erejű célértékeket** határoztak meg **2050-re** nézve, és a közép- és hosszú távú célkitűzések közötti összhang biztosítása érdekében szén-dioxid-kibocsátási költségvetéseket alkalmaznak mechanizmusként. **Hollandia, Portugália és Svédország növelte** az üvegházhatású gázok kibocsátásával kapcsolatos 2030-as nemzeti célértéket annak érdekében, hogy az összhangban legyen a hosszú távú célkitűzésekkel. A 2050-ig dekarbonizációs célokat megfogalmazó tagállamok közé **Csehország,**

4. KÖVETKEZTETÉSEK

Az energiaunió kötelezettségvállalásainak teljesítéséhez további szoros együttműködésre van szükség a Bizottság, a tagállamok és a társadalom valamennyi szegmense – az érdekelt felek, a szociális partnerek és a nyilvánosság – között. Ez egy mindenkit érintő folyamat, amelyben a 2020 utáni időszakra vonatkozó végleges integrált nemzeti energia- és klímatervek időben történő benyújtása fontos állomást jelent.

Annak érdekében, hogy a 2019 végéig benyújtott végleges nemzeti energia- és klímatervek megfeleljenek valamennyi követelménynek, és összhangban legyenek az EU 2030-ig szóló ambiciózus céljaival, a Bizottság felkéri a Tanácsot, hogy kezdeményezzen vitát az e közleményben és a bizottsági ajánlásokban meghatározott fő prioritásokról annak biztosítására, hogy a végleges nemzeti energia- és klímatervek olyan megfelelő ambíciószinttel rendelkezzenek, amellyel elérhetőkké válnak az Európa által vállalt megújulóenergia- és energiahatékonysági célértékek. A Bizottság intenzív párbeszédet fog folytatni az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal az energiaunió terén elért, az energia- és éghajlat-politika valamennyi dimenzióját érintő eredményekről.

Ezzel párhuzamosan az Európai Bizottság a kiváló együttműködési folyamatra építve támogatja a tagállamokat nemzeti energia- és klímaterveik 2019 végéig történő véglegesítésében.

A hiteles és átfogó nemzeti energia- és klímatervek döntő fontosságúak lesznek az energiaunió célkitűzéseinek elérésében, azok végrehajtásában és a Párizsi Megállapodáshoz való uniós hozzájárulás megvalósításában, egyszersmind növelik a befektetői bizalmat és a beruházási biztonságot.

Az integrált nemzeti energia- és klímaterveket, melyek **a Párizsi Megállapodás keretében hozzájárulnak a hosszú távú dekarbonizációs célokhoz** és az ENSZ fenntartható fejlesztési céljaihoz, határainkon túl az Európai Unió nemzetközi éghajlat-politikával – többek között a tiszta energiára való átállással – kapcsolatos hitelességének kifejeződéseként értelmezik. Az ilyen tervek kidolgozása bevált nemzetközi gyakorlattá válhat a hatékony és középtávú energia- és éghajlat-politikai tervek kidolgozása terén; olyan eszközről van szó, amely elősegíti a nemzetközi együttműködést e célok megvalósítása érdekében.

A végleges nemzeti energia- és klímatervek kidolgozása csak a kezdet, nem pedig a végpont: a folyamatos párbeszéd, együttműködés és a törekvések szintjének felülvizsgálata továbbra is döntően fontos feladat marad 2030-ig és az azt követő időszakban.